

ΑΙΟΛΙΚΟΣ ΑΣΤΗΡ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝ. ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΙ

ΧΑΡΛΑ. Γ. ΒΗΦΕΙΔΗΣ
ΑΗΜ. Η. ΨΩΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ

ΕΝ Τῶ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙῶ
Ο ΗΛΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Β. Κ. ΒΑΣΙΛΕΪΔΗΣ δ.φ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὸ Μυθιστόρημα
Εἰς τὴν Γῆν τὴν Αἰολίδα (ποίημα)
Ἡ Εὐαγγελικὴ σχολὴ Σμύρνης
Ἡ Μαύρη Καρδιά (Διήγημα)
Στεναγμὸς (ποίημα)
Ἐμπόριον καὶ Γεωργία
Δάφνη καὶ Ἑλῆν (ποίημα)
Καλλιτεχνικαὶ εἰκόνες
Νεανικὴ εὐχή
Φιλολογικαὶ πινακίδες
Κυδωνιατικὴ Ζωὴ
Σκόρπια λόγια
Κρίσεις
Θεατρικὰ

Μιχ. Δουβάρεως φ.δ.
Κ^ας Ζ. Ε. Κ.
Σ. Δ. Κατακουζηνοῦ
Βάσου Ἀλιστράτου
Ἵορφείδου
Ἐδαγγ. Σαρίκα
δ)δος Ἑλένης Σ. Σβορώνου
Δ. Βογαζιανοῦ
Φοίβου
Μαρίνου Σιγοῦρου

ΕΙΚΟΝΕΣ

Ἄποψις Μυτιλήνης
δ)νις Ἑλένη Σβορώνου
Κεντρικὰ παραθαλάσσια καφενεῖα Κυδωνιῶν

Τύποις δ' "Ἡλιος", Μεγάλῃ Ἄγορᾷ (Βεξεστένι) Κυδωνίαι

ΑΙΟΛΙΚΟΣ ΑΣΤΗΡ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΝ ΚΥΔΩΝΙΑΙΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Εν Κυδωνίαις - Διεύ. 2 1)2
Εν τοῖς χωρίοις " 3
Εν τῷ Κράτει " 3
Εν τῷ ἔξωτερικῷ φε. χρ. 15

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ

Κατ' ἀποκοπήν

ΧΑΡΤΑΠΟΘΗΚΗ & ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΣΙΓΑΡΟΧΑΡΤΩΝ

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ Δ. ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΑ

Ὁδὸς Παλαιὰ ψαράδικα Ν^ο 8 — Δίοδος Σιναιτικὸ Ν^ο 6 καὶ 7 δίοδος Κλειδαρᾶ Ν^ο 6 δίοδος Εὐαγγελικῆς σχολῆς Ν^ο 26.

ΣΜΥΡΝΗ

ὍΛΑ ΤΑ ΕἶΔΗ ΤΗΣ ΧΑΡΤΙΚΗΣ ΔΙ' ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ & ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ, ΧΡΕΙΩΔΗ ΓΡΑΦΕΙΩΝ & ΣΧΟΛΕΙΩΝ
Εἰς Μεγάλην Ποικίλην.

ΠΡΟΣΟΧΗ!!!!

Ἐάν δὲν ἀγοράσετε κασμίριζα, καπέλλα, ὑποκάμισα, κολλάρια, γραβάτες, γαλότζες, ὀμβρέλες καὶ κασκέτα, = ΚΟΥΡΑΧΑΝΗ μὲ ἀφθαστον Εὐρωπαϊκὸν Γουστο θὰ ΜΕΤΑΝΟΗΣΕΤΕ

ΤΟ ΜΟΝΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΦΡΙΤΖ Ι. ΜΡΑΖ

ΕΝ ΜΥΤΙΛΗΝΗ

Ἀναλαμβάνει τὴν φωτογράφησιν παντὸς εἶδους φωτογραφιῶν ἀπὸ τοῦ μικροτέρου μεγέθους μέχρι τοῦ φυσικοῦ.

ΑΙΟΛΙΚΟΣ ΑΣΤΗΡ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΙ

ΧΑΡΛΑ. Γ. ΒΑΦΕΙΛΙΔΗΣ
ΔΗΜΗΤΡ. Η. ΨΩΜΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ

ΕΝ Τῷ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙῷ
"Ο ΗΛΙΟΣ,"

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Β. Κ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ δ. φ.

ΜΙΧΑΗΛ ΛΟΥΒΑΡΕΩΣ Δ.Φ.

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Ὁ ἐκ τῶν διακεκριμένων Καθηγητῶν τῆς μεγαλονύμου Ἐσθραγγλικῆς Σχολῆς πολύτιμος φίλος ἡμῶν κ. Μιχ. Λούβαρις δ. φ. ἐπέστειλεν ἡμῖν περιουδάστον πραγματεῖαν ἐγκυκλοπαιδικῆς χροιάς ὑπὸ τὸν ἀνω τίτλον, ἣν πᾶν ἀσμένως δημοσιεύομεν μετὰ τῆς πεποιθήσεως ὅτι παρέχουσι τοῖς ἀναγνώσταις τοῦ "Αἰολικοῦ Ἀστέρου" λίαν ἐνδιαφέρουσαν μελέτην ἐξ αὐτοτελῶν κεφαλαίων, ἐπαγωγὸν ἅμα καὶ ὀφέλιμον ἀφ' ἧς πολλὰ ἔχει τις τὰ διδαχθῆ ἀνεξαρτήτως ἡλικίας καὶ παιδείσεως.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τὸ μυθιστόρημα ὡς λογοτεχνικὸν εἶδος ἐγεννήθη καὶ ἀνεπτύχθη τὸ πρῶτον, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐστειροῦσε καὶ παρήκμασεν ἡ πρόφην ἀριστοτόκος τῆς Ἑλληνικῆς γραμματολογίας μοῦσα, ἐπέπρωτο δὲ ἐπὶ τῶν ἡμετέρων χρόνων τὰ ἀνέληθαι εἰς τὸσαῦτην σπουδαιότητα καὶ ἀκμὴν ὥστε μετὰ τῆς ἱστορίας τὰ ἀποβῆ ἢ προχειροτέρα καὶ ἀπαραίτητος οὕτως εἶπειν πνευματικὴ τροφή, ἢ ἀφειδῶς παρεχομένη εἰς τὸν στόμαχον τῆς σημερινῆς κοινωνίας. Πράγματι σήμερον δὲν ὑπάρχει ἐφημερίς ἔστω καὶ μικρότατον κύκλον συνδρομητῶν ἀριθμοῦσα, ἣτις διὰ τῶν λεγομένων ἐπιφυλλίδων τὰ μὴ κρατῆ τοὺς ἀναγνώστας αὐτῆς ἐνημέρους τῶν ρωμαντικῶν περιπετειῶν μυθιστορικοῦ τινος ἤρωος καὶ τὰ μὴ συγκινῆ αὐτοῦς διὰ τῶν ἀλληλοδιαδόχων παραδέσεων φανταστικωτάτων συμβάντων καὶ παραβολωτάτων σκηνῶν. Τοιοῦτοτρόπως τὸ μυθιστόρημα καθὼς λέγει καὶ ὁ Γάλλος κριτικὸς συγγραφεὺς Ernest Charriere εἰσέδουσε σήμερον εἰς ἀπάσας τὰς κοινωνι-

κὰς τάξεις, ἀπερρόφησε σχεδὸν πάντα τὰ γραμματεϊακὰ εἶδη καὶ κατέστη ἡ σπουδαιότερα ἔκφανσις τοῦ σκέπτεσθαι κατὰ τὸν ΙΘ' αἰῶνα. Δὲν εἶνε λοιπὸν ἀσκοπος οὐδὲ ἀνωφελὴς εἰς τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν ἀπόπειρά τις ἐν τῷ μέτρῳ τῶν ἡμετέρων δυνάμεων πρὸς ἔρευναν καὶ μελέτην ἐπὶ τῆς οὐσίας καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ νῦν παντοδυνάμου τούτου φιλολογικοῦ προϊόντος, συνοδευομένη ἐν τέλει καὶ ἀπὸ βραχεῖαν ἀνάλυσιν τριῶν ἐκ τῶν ὀλίγων περιωθέντων μυθιστορημάτων τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος.

ΜΕΡΟΣ Α'

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ α'

Ὅρισμός καὶ οὐσία τοῦ μυθιστορήματος

Μυθιστορία λέγεται "ἡ διεξοδικὴ ἀφήγησις πλαστῶν γεγονότων βάσιν ἔχοντων καὶ ἄλλας μὲν κατ' ἔσοχην δὲ ἐρωτικὰς περιπετείας * " Εἶνε δηλαδή ἡ μυθιστορία πλάσμα τῆς φαντασίας περιεπιδεδυμένον ἱστορικὴν ἢ τοι πραγματικὴν μορφήν καὶ ἔχον ἀρκετὴν διεξοδικότητα καὶ ἔκτασιν, κατὰ τοῦτο δὲ διαφέρει τοῦ διηγήματος τοῦ ὁποῖου αἱ ὑποθέσεις εἶνε ἀπλούστεραι καὶ συντομώτεραι. Ἡ μυθιστορία προτίθεται τὴν ἀπεικόνισιν καὶ ἀναλαμβάνει τὴν περιγραφὴν τῶν συνταρασσόντων τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν διαφόρων συναισθημάτων ἰδιαιτέρως δὲ τοῦ ἔρωτος. Ὁ ὅρος "μυθιστορία" ἐδόθη εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς λογοτεχνίας κατὰ πρῶτον ἰπὸ τοῦ αἰοῖμου Κοραῆ, ὅστις μετέφρασεν οὕτω τὴν Γαλλι-

* Σημ. Ἠβλ. Γραμματ. Μιστριώτου Β' 1140

κὴν λέξιν roman. Ἄλλοι πρὸ αὐτοῦ μετεχειρίσθησαν ἄλλους ὅρους τοὺς ὁποίους ὁμοίως ὁ σοφὸς ἀνὴρ ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον Βασιλείου μακροῦ ἐπιστολῇ του ἀνασκευάζει λέγων τὰ ἑξῆς: "εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας ἐπειδὴ ὄνομα ἀκόμη δὲν ἔλαβον τὰ τοιαῦτα ἔργα οὐτε εἶνε δίκαιον νὰ δώσωμεν τὴν ὀνομασίαν roman εἰς εἶδος συγγράμματος, τὸ ὁποῖον οἱ Εὐρωπαῖοι ἔλαβον ἀπὸ τοῦ Ἕλληνας ἢ τοὐλάχιστον ἐγνώρισαν κατόπιν ἐκείνων, μένει νὰ εὐρωμεν ὄνομα κατάλληλον εἰς αὐτό, τώρα μάλιστα δετὴ ἀρχομένη τῆς Ἑλλάδος ἀναγέννησις ἐπαγγέλλεται καὶ τοιαῦτα καθὼς καὶ παντὸς ἄλλου εἶδους συγγράμματα. Ἀπὸ τοῦ ὁμογενεῖς φιλολόγους πινὲς μετέφρασαν τὴν λέξιν roman διὰ διπλῆς λέξεως **πλασματικὸν ἱστορῆμα** ἥτις ἐξηγεῖ μὲν ἰκανῶς τὴν φύσιν τοῦ πράγματος ἀλλὰ παραβαίνει τοὺς κανόνας τῆς ὀνοματοθετικῆς τέχνης, οἱ ὁποῖοι οὐτε μέγρος ὀρισμοῦ συγγροῦσι νὰ μεταβάλλεται εἰς ὄνομα οὐτε διὰ πολλῶν λέξεων νὰ ὀνομάζηται ὅ,τι δύναται νὰ παρασταθῇ συντομώτερον. Τοιοῦτον ὄνομα σύντομον καὶ κατάλληλον κρινώ τὸ **μυθιστορία** τὸ ὁποῖον ὅχι μόνον ἐναργῶς σημαίνει τὴν φύσιν τοῦ πράγματος ἀλλ' εἶνε καὶ μία μόνη λέξις ἂν καὶ σύνθετος εἶνε δὲ πρὸς τοὺς καὶ Ἕλληνικωτάτη ἂν καὶ οἱ πρῶτον μεταχειρισθέντες αὐτὴν ἦσαν Ῥωμαῖοι *". Ὁ ὑπὸ τοῦ Κοραῖ προταθεὶς ὄρος ταχέως ἐπεκράτησε περιέπεσαν δὲ εἰς ἀχρησίαν πάντα τὰ ἄλλα ὀνόματα, οἷον τὸ τοῦ Κορδικᾶ **μυθοπλασσία** ὡς καὶ τὸ ὑφ' ἐτέρου τινὸς συντεθέν σχοινοτενὲς καὶ πηχυαῖον **φαντασιοπληκτογράφημα**. Οἱ σοφισταὶ καὶ ρητοροδιδάσκαλοι τοῦ παρηγμακότος Ἑλληνισμοῦ ὀνόμαζον τὰς μυθιστορίας **δραματικά** ὡς μανθάνομεν ἐκ τοῦ Φωτίου, (Κωδ. 196) ὅστις ποιούμενος λόγον περὶ αὐτῶν ἀδιαφόρως μεταχειρίζεται τοὺς ὄρους **δράματα, δραματικά, δραματικά συντάγματα καὶ ἑρωτικῶν λόγων ὑποθέσεις**.

Ἡ μυθιστορία ἤρξατο ἀναπτυσσομένη ἀφ' οὗτου παρηκμασεν ὁ παικτικὸς ἐνθουσιασμός τῆς ἀρχαιότητος οἱ δὲ ἥρωες τῶν τραγωδιῶν καὶ κωμωδιῶν κατέλιπον ἀνεπιστρέφει τὴν σκηνὴν καὶ ὁ ἔρως ἀποτόμως ἔπαυσε νὰ ὑμνήται: τότε ἡ σοφιστικὴ ἐφευρετικότης τῶν παραδοξολόγων τοῦ δ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνος προσέδωκεν εἰς αὐτὸν οἰονεὶ ἱστορικὴν χροιάν καὶ οὕτως ἤρχισε νὰ ἐξιστορῆται ὁ ἔρως διὰ γλώσσης ἄνευ ρυθμῶν καὶ μέτρων πεποιημένης. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ τέχνη τοῦ ἐν τῇ ἱστορίᾳ μύθου ἐμπλέκειν δὲν ἐπενοήθη ὑπὸ τῶν σοφιστῶν τοῦ δ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνος ἀλλ' εἶνε ἀρχαιότερα γιγνομένη χάριν τερατείας καὶ τέφφως, καθὼς μᾶς διδάσκει ὁ Στράβων, (1, 43), ** τὰς μυθικὰς ὁμοίως περιγραφὰς περὶ ὁμοφάγων καὶ ἀγρίων ἀνθρώπων καὶ περὶ παραδόξων θηρίων καὶ φανταστικῶν κατοίκων τῆς Ἄτ-

* Σημ. Ἐνταῦθα ὁ Κοραῖς ἐννοεῖ τοὺς Λατίνους συγγραφεῖς Καπιτωλίνου καὶ Οὐόνισκου παρ' οἷς ἐπίσκηται κατὰ πρῶτον ἡ λέξις.

** Μύθους περιπέλεκουσιν ἐκόντες οὐκ ἀγνοοῖ τῶν ὄντων ἀλλὰ πλάσει τῶν ἀδυνάτων τερατείας καὶ τέφφως χάριν.

λαντίδος καὶ παντοίων ἄλλων θεμάτων διεδέχθησαν μονοπωλιακῶς οὕτως εἰπεῖν αἱ ἐρωτικαὶ ὑποθέσεις, τοὺς δὲ μυθικοὺς ἥρωας τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος ἀντικατέστησαν οἱ ἐρωτόκριτοι τοῦ παρηγμακότος Ἑλληνισμοῦ. Ἐντεῦθεν ἡ πρώτη ἀρχὴ τῆς μυθιστορίας.

Ἐκ τῶν εἰρημένων γίνεται φανερόν ὅτι τὸ εἶδος τοῦτο τῆς γραμματολογικῆς ἐπιστήμης δὲν ἦτο κατ' ἀρχὰς φυσικόν, κανονικῶς καὶ ἀβιάστως δημιουργηθέν, ἀλλ' ἦτό τι δέξυμωρον ἐκ δύο δηλαδὴ ἀντιθέτων ἀλλήλοις στοιχείων προκύβηεν ἦτοι τοῦ μύθου καὶ τῆς ἱστορίας, ἢ τὸ πρῶτον ὁμοίως τερατώδης καὶ ἀνευχὸς αὐτῆ συνδέσις κατέστη εἰτα ἀγρίωνος τὸ δὲ μυθιστόρημα κυρίως διὰ τῶν μεγάλων αὐτοῦ ἀντιπροσώπων τοῦ 19' αἰῶνος κατέλαβε τὰ σκήπτρα ἐν τῇ νεωτέρᾳ λογοτεχνίᾳ καὶ κατέστη τὸ καθαρώτερον καὶ τελειότερον κάτοπτρον τῶν συνταρασσόντων τὴν δειλαίαν ἀνθρώπινην καρδίαν ποικίλων συναισθημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ β'

Τρωτὰ τοῦ μυθιστορήματος

Οἱ νεώτεροι διδάσκουσιν ὅτι τὸ μυθιστόρημα ἀντλεῖ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἐκ τοῦ ὅτι ἐξετάζει ἀνθρώπινος τὸν βίον, τουτέστι **παριστᾷ τὸν ἀνθρώπον ὅποιος εἶνε καὶ λέγει τί οὗτος ἐλπίζει καὶ διαλογίζεται** *, ἐν ᾧ ἡ ἱστορία λέγει μόνον τί πράττει ἢ ἀνθρωπότης, καὶ ἡ ποίησις εἶνε ἰδανικότερα μεταρροῦσα τὸν ἀνθρώπον εἰς ἕψη εὐφράντα καὶ παριστώσα αὐτὸν **ὅποιος πρέπει νὰ εἶνε**. Ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ὁμοίως ταύτῃ ἐγκτεῖται ὁ ἐκ τῆς συχνῆς ἀναγνώσεως τοιοῦτων βιβλίων δυνάμενος νὰ προκύβη εἰς τὸν ἀναγινώσκοντα κίνδυνος.

Ἄναμφισβήτητον ἐλάττωμα παντὸς μυθιστορήματος, ἔστω καὶ τοῦ ἀρίστου εἶνε τὸ ὅτι ἡ ἀνάγνωσις αὐτοῦ προκαλεῖ τὴν τάσιν πρὸς τὸν ρομαντισμὸν καὶ τὰ ἐκ τούτου ἀπορρέοντα κακά. Ρομαντισμὸν λέγοντες ἐννοοῦμεν τὸ τῆς φαντασίας ἀγαλινωτον ἐν τε τῇ γραμμειᾷ καὶ τέχνῃ καὶ τὴν ἀποτίναξιν τοῦ κλασικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς καλλιτεχνίας ζυγοῦ. Ἡ λέξις ἐλήφθη ἐκ τινος εἶδους ποιήσεως περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ μέσου αἰῶνος ἀναφανέντος καὶ εἰς τὴν διεφθαρμένην λατινικὴν διάλεκτον τὴν καλουμένην Ῥωμάναν συνήθως γραφομένου. Φαινομενικῶς ἡ τοῦ ζυγοῦ τούτου ἀποτίναξις ἠδύνατο νὰ ἐκληφθῇ ὡς σημεῖον προόδου: πραγματικῶς ὁμοίως ὁ ζυγός, ὃν ὑπέβαλλεν ἐν παντὶ καλλιτεχνικῶ προοίοντι ἡ Ἑλληνικὴ ἀρχαιότης ἐν τε τῇ ποιήσει καὶ τέχνῃ ἦτο ἡ ἐκπροσωποποίησις τοῦ ἰδανικοῦ καλλοῦς, ἥτις παριστώσα τὸ ἐν τῇ φύσει καλὸν κατ' οὐδὲν οὐτε ἐπιτηξυμένον οὐτε ἠλαττωμένον συνετελεῖ εἰς τὴν μόρφωσιν τῶν ἡθῶν καὶ εἰς τὴν διὰ τῆς ἀρμονίας τῶν τριῶν προαιωνίων καὶ ἀναντιλέκτων νόμων **ΤΟΥ ΑΛΗΘΟΥΣ, ΤΟΥ ΑΓΑΘΟΥ** καὶ τοῦ **ΚΑΛΟΥ** πραγματικὴν τῆς ἀνθρωπότητος

* Σημ. Λαμμάκ Γραφδ. δραματολ. Β' σελίς 370 μετὰφρασίς Α. Βλάχου.

εὐδαιμονίαν. Ὁ Ρομαντισμὸς τοῦναντίον ἐν μὲν τῇ ποιήσει θηρεῦων τὴν στιγμιαίαν συγκίνησιν καὶ τὸν ἀκαριαῖον θαυμασμόν τοῦ ἀναγνώστου, ἐν δὲ τῇ τέχνῃ τὸ φανταστικὸν καὶ παράδοξον ἀμβλύνει τὴν δύναμιν τῆς ἀληθοῦς καλαισθησίας τῆς ἐπὶ νόμων καὶ κανόνων λογικῶν στηριζομένης, ἀποσκορακίζει τὸ ἰδανικὸν καλὸν καὶ ἐκφυλίζει τὸν νοῦν καθιστῶν αὐτὸν ἀνίκανον νὰ διακρίνῃ ἀσφαλῶς τὴν ἀλήθειαν.

Διὰ τῆς βαθμιαίας πρὸς τὸν ρομαντισμὸν προσηλώσεως ἀξανομένης ἐκάστοτε ἐκ τῆς ἀναγνώσεως ἀπατηλῶν ἐργῶν ἐγκαταλείπεται κατὰ μικρὸν καὶ τέλος ἐντελῶς ἀπόλλυται ἡ πραγματικὴ ἐκτίμησις ἐν τῇ βουλήσει καὶ πράξει τοῦ ἀνθρώπου διαρκῶς ἀπατωμένον ἐπὶ τῆς οὐσίας τῶν ἐξωτερικῶν πραγμάτων καὶ νομίζοντος αὐτὰ οἷα αὐτὸς τὰ ἐπιθυμεῖ καὶ φαντάζεται ** ὁ γὰρ βούλεται τοῦθ' ἔκαστος καὶ οἶεται" λέγει ὁ μέγας ρήτωρ τῆς ἀρχαιότητος Δημοσθένης: "διὸ καὶ ῥαστοναπάντω νεστὶν ἐαυτὸν ἐξαπατῆσαι."

Τοιοῦτοτρόπως δημιουργεῖται ἀπειρηλὸν καὶ ψευδὲς περιβάλλον, καθ' ὃ παροράται ἡ πεζὴ καὶ τετριμμένη πραγματικότης, ἥτις διαλύει μὲν τὰ τεργνὰ καὶ εὐχάριστα ὄνειρα "τὰ γὰρ πράγματα πολλάκις οὐχ' οὕτω πέφυκε" ἀπαλλάσσει ὁμοίως τὸν νοῦν ἀπὸ τὰ χμιαρικὰ φάσματα ὁράτου καὶ ψευδοῦς κόσμου. Ὁ ρομαντισμὸς ἐν τῇ σημερινῇ ἐποχῇ, καθ' ἣν πλεονάζουσι τὰ ρομαντικά ἀναγνώσματα, κατήνητησεν ἀληθῆς κοινωνικὴ νόσος, ἥτις τὸν μὲν νέον ἀποτρέπει ἀπὸ τὴν ἐργασίαν καὶ τὸ γραφεῖον καὶ ὀδηγεῖ αὐτὸν εἰς τὰ χρηματιστικὰ κυβευτήρια ὅπως εὖρη τὰ ὑποθετικά ἑκατομμύρια, ἄτινα ἡ ρομαντικὴ αὐτοῦ φαντασία μετὰ ἀφελοῦς εὐκολίας πλάττει ὅτι δύναται νὰ κερδίσει, τὴν δὲ νεανίδα ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν βελόνην καὶ ὑπνωτίζει αὐτὴν με ὄνειροπόλον νάρκην ἀναλογιζομένην τοὺς κατὰπλήσσοντα ἥρωας τῶν ρομαντικῶν ἀναγνώσμάτων, οὗς ἀφελῶς καὶ αὐτὴ φαντάζεται ὡς πραγματικούς.

Πρῶτον λοιπὸν σποιδαιότερον τῶν μυθιστορημάτων μειονέκτημα εἶνε ἡ πρὸς τὸν ρομαντισμὸν τάσις καὶ ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τῆς ὀρθῆς τῶν πραγμάτων ἐκτιμῆσεως.

Δεύτερον τῶν μυθιστορημάτων τρωτόν σημεῖον εἶνε τὸ ὅτι ταῦτα παρουσιάζουσι τὸν ἀνθρώπον οὐχι ὅποιος εἶνε ἀλλ' ἡ καλλίτερον ἢ χειρότερον τοῦ πραγματικοῦ: δυστυχῶς σπανιῶτατοι εἶνε οἱ μυθιστοριογράφοι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐν τῇ διαγραφῇ τῶν χαρακτήρων καὶ γεγονότων δὲν υπερβαίνουσι τὰ ὑπὸ τῶν κανόνων τῆς λογικῆς διαχαρασσόμενα ὄρια, οἱ λοιποὶ ἀσυναίσθητως ἀμιλλῶνται νὰ ἐξεικονίζωσι τοὺς ἥρωας αὐτῶν ἢ ἡρωίδας ὡς ἐκτρώματα ἀρετῆς ἢ κακίας εἰς δὲ τὰ γεγονότα νὰ προσδίδωσιν ἀνυπόφορον ἀπιθανότητα "τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ κακά" τοῦ κόσμου τούτου δὲν ἔχουσι πλέον δι' αὐτὸν τὸ ἐν τῷ βίῳ ἀληθὲς αὐτῶν μέτρον. Ἄν ὁ ἥρωας τῶν εὐτυχῆ ἢ εὐτυχία του εἶνε ἀληθῆς μακαριότης, ἀν δὲ δυστυχῆ αἱ θλίψεις

αὐτοῦ καὶ τὰ δεινὰ υπερβαίνουσι τὰς δυνάμεις τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Τὰ στρατιωτικὰ καὶ κατορθώματα μεταβάλλονται εἰς θαυματουργήματα πλανωμένον ἵπποτων ἢ δὲ γαλήνην καὶ ἀπλότης τοῦ ἀγροτικοῦ βίου εἰς εἰδυλιακὴν ἀθωότητα. Ἐκ τούτου καταφαίνεταί ὅτι ὁ ἀνθρώπος δὲν ἐκέρδισε πολὺ ἐκ τῆς δημιουργίας τοῦ μυθιστορήματος, διότι κατέχει μὲν ἐν αὐτῷ πλείονα τόπον καὶ δρᾷ πλείότερον παρὰ ἐν τῷ ἐπί, δὲν παρίσταται ὁμοίως ὅποιος εἶνε ἀληθῶς ἀλλὰ ἡ κρείττων ἢ χειρὼν *"

Τοιοῦτοτρόπος ἀποφαίνεται ὁ ἀριστος τῶν τοιοῦτων κριτῆς ὁ Γάλλος συγγραφεὺς Γεραρδίνος. Ὁ Ρομαντισμὸς λοιπὸν καὶ ἡ ἀπιθανότης ἐν τῇ διαγραφῇ τῶν χαρακτήρων καὶ γεγονότων εἶνε οἱ δύο ἐπικίνδυνοι σκόπελοι, ἐφ' ὧν μοιραίως ὁ μυθιστοριογράφος τῆς σήμερον κινδυνεύει νὰ προσκρούσῃ ἐν τῷ ἐπιχειρουμένῳ πνευματικῷ αὐτοῦ πλῆθ' εὐτυχῆς λογίζομενος ἂν, ὥσπερ τὸ τῆς Ἀργοῦς σκάφος, διαπλεύσῃ μέχρι τέλους τὸ ταξιδεῖδιόν του ἀλώβητος ἢ καὶ ἀσημαντον φθορὰν ὑποστῆ.

* Σημ. Λαμμάκ Γραφ. δραματ. Β' 373 Μετὰφρ. Ἄγγ. Βλάχου.

Εἰς τὴν Γῆν τῆς Αἰολίδας

Εὐχάριστος δημοσιεύομεν τὸ κατωτέρω ποιημάτων φιλομούσου Κυδωνιάτιδος δεσποίνης.

Νέο ἄστρο πρόβαλε σ' τὸν οὐρανὸ ἐκεῖ!
τὰ σκότη μας φωτίζουν με λάμψι διαρκῆ!
Τᾶστρα τᾶλλα τὸ ῥωτοῦν "Ποιὰ ἔχει πατρίδα;

"περήφαν' ἀποκρίνεται. "Τὴν Γῆν τὴν Αἰολίδα!"

Εἶνε ἡ γῆ ὅπου φαιδρὰ ἀνθίζει ἢ ἀμυγδαλέα

καὶ κοκκινίζει ἢ σταφυλὴ καὶ θάλλει ἢ ἐλαία!

Ἐκεῖ ποτε εἰδίδαξεν ἀνδρῶν σοφῶν χορεία.

ὁπότε τὴν ἐλάμπρυνε κλεινὴ Ἀκαδημία!

Αὐτὴ εἶν' ἡ ἱερά καὶ φίλη μου πατρίς!
Ἄς μὴ τὴν ἀγνοῇ κανεὶς εἶνε

"Ἡ Γῆ ἢ Αἰολίς!"

Καὶ τώρα τίς τὴν δόξαν τῆς θέλει νὰ ἀποδώσῃ;

Εἶθε ὁ Αἰολικὸς Ἀστὴρ τοῦτο νὰ κατορθώσῃ!

Κυδωνία κ. Ζ. Ε. Κ.

Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΣΜΥΡΝΗΣ

“Ο Ἀιολικός Ἀστήρ” χάρις εἰς διαπρεπή Σμυρναῖον λόγιον τὸν κ. Σίμωνα Κατακουζηνὸν εὐρίσκειται εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν ὅπως δημοσίευσεν ἡμετέροις σχετικὰ περὶ τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τῆς περιωνύμου Εὐαγγελικῆς Σχολῆς, ἅτινα πεποιθῆμεν ὅτι οὐ μόνον ἐν Σμύρῃ μετ’ ἐπιστάσεως θέλουσιν ἀναγνωσθῆ ἄλλα καὶ πολλοῦ ἐν τῇ ἐξοκνομένη τῆς διαδόσεως τοῦ “Αἰολικοῦ Ἀστέρος” ἄκτινι.

Ὁ κ. Σ. Κατακουζηνὸς ἐγκυκλοπαιδικῶτατος λογογράφος χρηματίσας κατὰ διαφόρους περιόδους ἐκ τῶν ἐνεργῶν Ἐφορῶν τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς καὶ μετὰ πατριωτικοῦ ἐνδιαφέροντος παρακολουθῶν τὰ κατ’ αὐτὴν, εἰσηγητῆς δὲ τῆς Ἐμπορικῆς μορφώσεως τῆς παρ’ ἡμῖν νεολαίας τυγχάνει ἀφοδιώτατος κριτῆς εἰς τὰ τοιαύτης φύσεως ζητήματα, ἅτινα οὐδεὶς δύναται ν’ ἀρνηθῆ ὅτι ἀποτελοῦσι τὴν κρηπίδα οὐ μόνον τῆς πρακτικῆς μορφώσεως ἀλλὰ καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν τὸ σθεναρὸν ἔρεισμα.

Πάντες ἀνεξαίρετως οἱ ἡμέτεροι ὁμογενεῖς μετὰ φλογεροῦ ἐνδιαφέροντος παρακολουθοῦσι πάντοτε τὸ ἀναμορφωτικὸν ἔργον τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς, ὡς ἐνέχον τοῦτο ὑψίστην τῷ ὄντι ἐθνικὴν σημασίαν. Ἀκριβῶς ἔνεκα τούτου θεωροῦν πρόσφορον ν’ ἀσχοληθῶ ἑνταῦθα περὶ τῆς ἀνακαινιστικῆς αὐτῆς δράσεως.

Ἡ γεγραμμένη Εὐαγγελικὴ Σχολὴ μετὰ νεανικοῦ ἀσυνήθους τῷ ὄντι σφρίγγους πληρέστατα ἀνταποκρίνεται σήμερον πρὸς τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς προόδου, πρὸς τὴν νεωτέραν παιδαγωγικὴν ἐπιστήμην καὶ τὰς εἰλόγους ἀπαιτήσεις τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Ἡδη ἐν αὐτῇ λειτουργοῦσι δύο τάξεις τοῦ νεοσυστάτου διδασκαλείου μετὰ 56 ἐν συνόλῳ σπουδαστῶν. Κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος θὰ λειτουργήσῃ ἡ γ’ καὶ τελευταία αὐτοῦ τάξις. Οὕτω δὲ καθ’ ἕκαστον ἔτος θὰ ἀποφοιτῶσιν ἀρκετοὶ νέοι διδασκαλιστὰ λαμπρῶς κατηχησάμενοι πρὸς λυσιτελή διαπαιδαγωγίαν τῶν ἡμετέρων τέκνων. Ἡ κατόρθωσις αὐτῶν καὶ ὑπὸ παιδαγωγικὴν καὶ ὑπὸ μορφωτικὴν καὶ ὑπὸ τεχνικὴν ἐποψίν, καθὼς ἐκ τοῦ πλησίον εἶδον, οὐδόλως θὰ ὑπολείπεται τῆς τῶν καλυτέρων τῆς Εὐρώπης διδασκάλων. Κατ’ ἐμὴν γνώμην ἡ πρόοδος τῶν ἔθνῶν ἐξαρτᾶται καὶ ἐπιτυγχάνεται ἀναλόγως τῆς μορφώσεως τοῦ διδάσκοντος ἐν ἑκάστῳ ἔθνει προσωπικοῦ καὶ τῶν περὶ κόσμου ἀντιλήψεων αὐτοῦ.

Ἄλλ’ ὅ,τι τυγχάνει τῆς γενικῆς ἀληθῶς ἐπιδοκιμασίας καὶ εὐαρεσκείας εἶνε ἡ ὑπὸ τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς ἐπωφελῆς πληρωσις παλαιᾶς μεγίστης κοινωνικῆς ἀνάγκης, αἰσθητοτάτης οὐχὶ μόνον ἐν Σμύρῃ, ἀλλὰ καὶ καθ’ ἅπασαν τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ νήσους.

Ἐννοῶ τὴν ὑπὸ τῆς Εὐαγγελικῆς σύστασις τελείας Σχολῆς Γλωσσῶν καὶ Ἐμπορίας. Ἐ-

νεκα τῆς ἐλλείψεως ταύτης, ὡς ἀπέδειξα ἄλλοτε διὰ διαφόρων δημοσιευμάτων, οἱ ἡμέτεροι ἀπώλεσαν τὰ ἐν τῷ ἐμπορίῳ σκήπτρα. Τὰ τέκνα ἡμῶν, κεκτημένα μέχρις ἐσχάτων κλασικὴν μόρφωσιν ὡς γινώσκοντα μόνον στοιχεῖα τινὰ τῆς λογιστικῆς, χωρὶς νὰ μορφωθῶσι τελείως ἐν Ἐμπορικαῖς Σχολαῖς, δὲν ἠδύναντο βεβαίως νὰ ἀντιμετωπίζωσι τοὺς εἰδικὴν καὶ τελείαν ἐμπορικὴν μόρφωσιν κεκτημένους Εὐρωπαϊοὺς ἐμπορευομένους, διὰ καὶ οἰκτρῶς ὑπεσκειώθησαν. Τοὺς ἀμφιβάλοντας περὶ τῆς ὀρθότητος τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου θὰ ἐρωτήσω, ἂν δύναται νὰ διαπρέψῃ π. χ. ἠλεκτρολόγος τις μετὰ γυμνασιακῆς μόνον μορφώσεως καὶ τινῶν στοιχειωδῶν περὶ ἠλεκτρισμοῦ γνώσεων, χωρὶς εἰδικῶς προσηκόντως νὰ σπουδᾷ; Ἄν δὲ τοῦτο εἶνε ἀδύνατον ὡς πρὸς τὴν περιπτώσιν ταύτην, πῶς δυνάμεθα ν’ ἀπαιτήσωμεν ὅπως ἡμεῖς, ἄνευ ἐμβροιδῶν ἐμπορικῆς μορφώσεως διαπρέψωμεν ἐν τῇ διεθνείᾳ ἐμπορίᾳ, ὅπου πρόκεινται πρὸς ἐπίλυσιν τὰ δυσκολώτερα τῶν προβλημάτων καὶ ὅπου διακυβεύονται ὁλόκληροι περικοσμοὶ;

Σήμερον λειτουργοῦσιν ἐν τῇ Εὐαγγελικῇ τέσσαρες τάξεις τοῦ ἐμπορικοῦ τμήματος. Τοσαύτη δὲ εἶναι ἡ συρροὴ τῶν μαθητῶν καὶ ἡ πρὸς τὴν ἐμπορικὴν μόρφωσιν δίψα, ὥστε ἦτε α’ καὶ ἡ β’ τάξις διηρέθησαν εἰς 2 τμήματα περιλαμβάνοντα ἀνὰ 55 — 56 μαθητᾶς. Καὶ ἡ γ’ τάξις ὑπερεπληρωθῆ σπουδαστῶν ἀνερχομένων εἰς 73. θὰ παραστῆ δὲ ἡ ἀνάγκη τῆς διαιρέσεως καὶ ταύτης εἰς δύο τμήματα. Τὸ παλαιὸν τῆς Σχολῆς κτίριον δὲν διαθέτει ἤδη τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν αἰθουσῶν παραδόσεων — οὐδέποτε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διακοσιετοῦς αὐτῆς λειτουργίας ἐπισυνέβη τοιοῦτον — ὥστε κατεπειγόντως ἀνεγείρονται νῦν 5 δωμάτια. Κατὰ τὸ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος θὰ λειτουργήσῃ καὶ ἡ ε’ τάξις τοῦ Ἐμπορικοῦ, πρὸς τελειοποίησιν τῶν σπουδαστῶν οὐχὶ μόνον εἰς τὰ ἐμπορικὰ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ξένας γλώσσας, διδασθησομένης ἐν αὐτῇ τῆς Γαλλικῆς 15 ὥρας καθ’ ἑβδομάδα, τῆς Ἀγγλικῆς ἢ Γερμανικῆς 10 κ.τ.λ. Ἐν τῷ ἐμπορικῷ τμήματι διδάσκουσιν οἱ ἀριστοὶ τῆς Σμύρνης καθηγηταὶ τὰ μορφωτικὰ μαθήματα καὶ τὰς ξένας γλώσσας, τὰ δὲ ἐμπορικὰ ὁ κ. Δ. Οἰκονομόπου-

λος, τελειόφοιτος φιλολογικοῦ γυμνασίου καὶ Δημοσίας Ἐμπορικῆς Σχολῆς καὶ ἀριστοῦχος τῆς νομικῆς σχολῆς τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου, διὸ δυνάμενος μετὰ κύρους νὰ διδάξῃ συνάμα τὴν Πολιτικὴν Οἰκονομίαν καὶ τὸ Ἐμπορικὸν Δίκαιον. Συνδυάζει δὲ πρὸς τὴν ἀρτια θεωρητικὴν μορφώσιν, ἀρίστην πρακτικὴν τοιαύτην, ἅτε διευθύνων ἐπὶ ἑπταετιᾶν μέγαν ἐμπορικὸν Οἶκον. Εἰς τὸ Ἐμ. τμήμα κατατάσσονται οἱ ἀπολυόμενοι μαθητᾶ ἐκ τῆς στ’ τάξεως τοῦ δημοτικοῦ ἐφαρμόζεται δ’ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὸ τῶν δημοσίων Ἐμπορικῶν Σχολῶν τῆς Ἑλλάδος πρόγραμμα, ὅπερ ἐξεπόνθησεν ὁ βαθὺς γνώστης τῶν ἀναγκῶν τῶν Ἑλλήνων καὶ διαπρεπὴς καθηγητῆς τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου ἄξ κ. Κυπάριστος Στέφανος. Κατὰ τὴν Ἰδρύσιν τῆς Σχολῆς Γλωσσῶν καὶ Ἐμπορίας τῆς Εὐαγγελικῆς εἶχον μεγάλως συνηγορήσει ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τοῦ προγράμματος τούτου, κατ’ ἀκολουθίαν δὲ τῆς ἀπορρίψεως τοῦ σχεδίου πρὸς κατάταξιν ἐν αὐτῇ τῶν ἐκ τῆς β’ γυμνασιακῆς τάξεως ἀπολυομένων μαθητῶν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι θὰ ἦτο ὅλως ἄσκοπος ἡ ἐναρξίς τῆς ἐκμαθήσεως τῆς Λατινικῆς ἐν τῷ φιλολογικῷ γυμνασίῳ καὶ ἡ ἀπώτερος κατάταξις τούτου ἐπὶ τῇ εἰσαγωγῇ ἀμέσως κατόπιν τῶν μαθητῶν εἰς τὸ Ἐμπορικὸν τμήμα. Τοῦτο δέ, τοσοῦτω μᾶλλον ὅσω εἰς ὅλας τὰς τάξεις τοῦ τελευταίου τούτου ἐπαρκῶς διδάσκονται τὰ μορφωτικὰ μαθήματα καὶ ἡ Ἑλληνικὴ, καὶ ἐξ ἀρχῆς πληρέστερον ἐκμανθάνονται αἱ ξένας γλώσσαι. Ἐπίσης δὲ διὰ τοὺς μὴ δυναμένους νὰ ἐξακολουθήσωσι τὰς σπουδὰς τῶν πέραν τῆς β’ τάξεως καὶ ἠναγκασμένους νὰ εἰσεέλθωσιν εἰς τὸν πρακτικὸν βίον, ἢ φοίτησι εἰς τὸ ἐμπορικὸν τμήμα ἐκ τῆς ε’ τοῦ δημοτικοῦ εἶνε ἐπωφελέστερα, διότι ἐν αὐτῷ δύναται ν’ ἀποκτῶσιν ἱκανὰ ἐφόδια τῆς λογιστικῆς καὶ τῶν ξένων γλωσσῶν, δυνάμενα νὰ χρησιμεύσωσι μεγάλως εἰς αὐτοὺς.

Ἐπὶ τῇ ἰδρύσει τῆς Σχολῆς Γλωσσῶν καὶ Ἐμπορίου τῆς Εὐαγγελικῆς ἐνομίζετο ὅτι τὸ γυμνάσιον ἦθελε καταπέσει καὶ τελείως παραγκωνισθῆ. Ἡ σκέψις αὕτη ἦτο σφαλῆρα, διότι ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπιστημονικῆς μορφώσεως εἶνε ἐπίσης ἐπιτακτικὴ καθὼς καὶ ἡ τῆς ἐμπορικῆς. Τὰ ἔθνη προήχθησαν καὶ προάγονται ἀποκλειστικῶς μόνον διὰ τῆς ἐπιστήμης. Ἀπλῶς δὲ μόνον διὰ τῆς περὶ οὐ ὁ λόγος ἰδρύσεως τὰ πάντα ἐτέθησαν εἰς τὴν θέσιν τῶν καὶ οὐδὲν πλέον. Πάντες δὲν δύναται βεβαίως νὰ γίνωσιν ἐπιστήμονες διὰ νὰ ἐπεκτείνηται εἰς πάντας ἡ κλασικὴ ἐκπαίδευσις, οὐδὲ πάντες ἔμποροι πρὸς ἐφαρμογὴν εἰς πάντας τῆς ἐμπορικῆς τοιαύτης. Τρανῆ τούτου ἀπόδειξις εἶνε, ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα δύο ἔτη, ὡς καὶ κατὰ τὸ παρὸν, παρὰ τὴν τελειότητα τοῦ ἐμπορικοῦ τμήματος, ἐνεγράφησαν εἰς τὴν α’ τοῦ φιλολογικοῦ γυμνασίου 46 μαθηταί, ὁ ἀριθμὸς δὲ οὗτος εἶνε διὰ τὴν ὑπόθεσιν ἡμῶν ἐγλωττίωτος.

Νῦν ἐν τῇ Εὐαγγελικῇ Σχολῇ μετ’ ἐπιδιόρθωσης μερίμνης διδάσκονται αἱ ξένας γλώσσαι. Γενομέ-

νων πολλῶν συσκέψεων μετὰ τῶν καθηγητῶν, εἶχον ἐπιστήσει τὴν προσοχὴν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ὅτι μέχρι τοῦδε συνεσωρεύοντο πολυτελέστατα ὕλικά, ὅλον μάρμαρα, λεπτὴ ξυλειακ.τ.λ., ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἦτο ἐπαρκὲς πρὸς ἀνέγερσιν μιτροῦ καὶ οἰκίσκου πρὸς στέγασιν, ἐν ᾧ δι’ ἡμᾶς, τοὺς μὴ γνωρίζοντας καὶ τὰς συνηθεστέρας ξένας ἐκφράσεις, εἶναι ἀναγκαῖοτάτη ἢ ἀποκτῆσις τοῦ καταλλήλου ὕλικου, καίτοι πτωχοτέρου, ἀλλ’ ἐπαρκούς πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ εἰρημένου οἰκίσκου.

Τοιοῦτον δὲ ὕλικόν δύναται νὰ παρέχωσι ἀποκλειστικῶς μόνον αἱ ὑπάρχουσαι μέθοδοι, συγκεντροῦσαι ἐν περιλήψει τὰ κυριώτερα μέρη ἐκάστης γλώσσης. Ἡ ἰδέα μου αὕτη ἐγένετο ἀσπαστή, ἤδη δὲ ἡ Γαλλικὴ καὶ αἱ ἄλλαι ξένας γλώσσαι ἤρξαντο ἐκμανθανόμεναι διὰ τῆς μεθόδου Alge καὶ ἐποπτικῶς. Καθὼς δὲ μετὰ πληροφοροῦσιν οἱ κ.κ. καθηγηταί, ἡ ἐφαρμογὴ βαίνει κάλλιστα, ἀναμενομένων λαμπροτάτων ἐξ αὐτῆς ἀποτελεσμάτων.

Ἡ Εὐαγγελικὴ Σχολὴ μετερρῦθμισε καὶ τὰς τέσσαρας δημοτικὰς αὐτῆς σχολὰς, ἔνθα φοιτοῦσι 1400 περίπου ἑλληνοπαιδεις, ἐφαρμοζουσα πᾶν ὅ,τι συντελεῖ εἰς τὴν ἐπωφελέστεραν διαπαιδαγωγίαν τῶν παιδῶν κατὰ τὰς ὑποδείξεις τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης.

Ἐν τῷ φιλολογικῷ γυμνασίῳ, τῇ Σχολῇ Γλωσσῶν καὶ Ἐμπορίας καὶ τῷ Διδασκαλείῳ φοιτοῦσι 555 σπουδασταί, διδασκόμενοι ὑπὸ τοῦ ῥεκτοῦ γυμνασίου κ. Ν. Καπετανάκη καὶ τῶν ἀρίστων πρῶην γυμνασιαρχῶν κ.κ. Γεωρ. Σωτηρίου. Α. Ζάκκα καὶ Γ. Σακκάρη, καθὼς καὶ ὑπὸ τῶν δόκιμώτερων τῆς Σμύρνης καθηγητῶν. Τὰ διδάκτρα ἐν τῇ Εὐαγγελικῇ εἶναι μηδαμινά. Καίτοι ὀρίζεται ἐν τῷ γυμνασίῳ καὶ τῷ ἐμπορικῷ τμήματι τὸ τίμημα ἀπὸ λιρῶν 3—6 δι’ ἕκαστον μαθητὴν, ἀλλ’ ἐπὶ τοῦ γενικοῦ μόλις καταβάλλεται 1 1/2 λίρα ὄθωμ. Ἐν τούτοις, πρὸς ἀποφυγὴν ἐλλειμμάτων, εἶναι ἀναγκαῖα αὐστηροτέρα κάπως ἐφαρμογὴ τῆς διατιμῆσεως. Οἱ σπουδασταὶ συρρέουσιν ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῶν νήσων, οὐδεμίαν δὲ διάκρισιν γίνονται εἰς αὐτοὺς ὡς πρὸς τὴν ἐπιδεικνυομένην ἐπιείκειαν ἐπὶ τῇ καταβολῇ τῶν διδάκτρων. Ἡ δὲ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις κατὰ τὸ ἥμισυ παρέχεται δωρεάν, κατὰ τὸ ἔτερον δὲ ἥμισυ τὸ εἰσιτήριον, εἰς τοὺς εὐπορωτέρας κάπως μαθητᾶς, στοιχεῖται ἀπὸ 1 1/2 μέχρι 10 μετρητίων ἐτησίως.

Πάντα τὰ μέτρα ταῦτα συνετέλεσαν μεγάλως εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν καταπολέμησιν τῶν προπαγανδιστικῶν καὶ ξένων σχολῶν, ἢ δ’ εὐεργετικὴ αὕτη ἀντίδρασις, καθὼς προβλέπεται, θέλει καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ὑπερβαλλόντως ἐνισχυθῆ.

Ἡ Εὐαγγελικὴ Σχολὴ, χάριν τῆς ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ἀναπτύξεως τῶν λαϊκῶν τάξεων, διατηρεῖ ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου μέχρι τέλους Ἀπριλίου ἑκάστου ἔτους νυκτερικὴν Σχολὴν, ἐν ἣ τρεῖς διδάσκαλοι αὐτῆς διδάσκουσιν ἀνάγνωσιν — γραφὴν, ἀριθμητικὴν, ἔτι δὲ καὶ πρακ-

τικά μαθήματα.

Ἡ Ἐδαγγελική Σχολή εἶναι μία σπουδαί-
οτάτη ἐν Ἀνατολῇ Ἀκαδημία μετὰ ὅ
μεγάλων ἀσθηριῶν, παρέχουσα δαψιλῶς καὶ εὐρύ-
τατα τὴν λαϊκὴν, τὴν δημοτικὴν, τὴν κλασικὴν,
καὶ τὴν ἐμπορικὴν ἐκπαίδευσιν, καθὼς καὶ τὴν
παιδαγωγικὴν μόρφωσιν διδασκάλων, ἕνεκα δὲ
τούτου δικαίως ἀπολαύει τῆς ἀγάπης, τῆς συμ-
παθείας καὶ τῆς ὑποστηρίξεως ἀπάντων τῶν
Ἑλλήνων.

Σύμψη 1 Νοεμβρίου 1911

Στίμων Δ. Κατακουζηνός

Ἡ ΜΑΥΡΗ ΚΑΡΔΙΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ ΚΥΔΩΝΙΑΤΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἐνα χειμωνιάτικο βράδῳ ἦταν ποῦ
αἱ δυὸ ἀθῶαις ψυχαῖς εἶχανε φάγη τὸ
μυρωμένο δεῖπνό των, ἔψησαν τὸ καφ-
φέ των καὶ ἠτοιμάζοντο ν' ἀρχίσουν τὸ
νυχτέρι των ὅπου γενόταν πάντα μ' ἕνα
χαριτωμένο διήγημα, ἢ μιὰ παροιμία,
ἢ ἕνα θαῦμα ἐνὸς ἀγίου ποῦ προκαλοῦ-
σε τὸ θαυμασμό, κ' ἔθεμέλιωνε τὴν ἡ-
θική.

Ἡ κυρὰ Γιωργοῦλα ἦτανε χαριτωμέ-
νη διηγήτρια.

Ἐκεῖνο τὸ βράδῳ τὸ θέμα τῆς ἦταν
πολὺ σοβαρό, εἶχε θυμηθῆ τὸ Πνεμα-

τικό ποῦ τὴν εἶχε πῆ πῶς ἡ ἀπελπισία
ἀπ' τοῦ κόσμου τὰ πάθια πρέπει νὰνε
ξένη σ' τὴ καρδιὰ τοῦ χριστιανοῦ γιατί
κ' ὁ Χριστὸς σ' ταῖς τελευταῖες συμβου-
λαῖς ποῦ ἔδωσε σ' τοὺς Ἀποστόλους ἦταν
“ πῶς σ' τὸν κόσμο θάχετε θλίψεις καὶ
νάχητε θάρρος γιατί ἐγὼ ἐνίκησα τὸν
κόσμο.”

Τὰ χρυσὰ αὐτὰ λόγια πέφτανε βάλ-
σαμο σ' τὴ μαύρη καρδιὰ τῆς Ἐλένης,
σὰν τονωτικά γὰ τὸ στερνὸ τῆς δρόμο
ποῦ τὴν ἠτοιμάζεν ἡ μοῖρα.

Εἶχε προχωρήσῃ τὸ θέμα, ὅταν ἕνα
“Μπάμ.” κ' ἕνα “Ἀχ! μὲ φάγαν!”
ἀκούσθηκε ὅξ' ἀπ' τὴ πόρτα τῆς θεῖα
Γιωργοῦλας.

Ἐνας φόβος καὶ μιὰ τρεμουῖλα ἔτια-
σε τὴν Ἐλένη ἐν ᾧ ἡ κυρὰ Γιωργοῦλα
σταυροκοπήθηκε.

—“Ἀχ! κάγομαι! - - - ἀκούσθηκε δεύ-
τερο ξεφωνητό.

Ἀπ' τὴ γειτονεῖα ὅλη πέρα πέρα καμ-
μιὰ φωνὴ, κανένα σύντρεγμα, τίποτε δὲν
ἀκούσθηκε. Ὁ καθέννας ἀπ' τὸ φόβο
τῆς μαρτυρίας καὶ γὰ νὰ μὴ πλέξῃ μὲ
δικαστήρια δὲν ἄφινε τὴ φωνιὰ του
μπροστὰ σ' τὸ κίνδυνο ποῦ τριγύριζε τὴ
γειτονεῖα.

“Ἀσθενὴς καὶ ἤλθετε πρὸς με, ξέ-
νος καὶ συνηγάγετέ με,” μιὰ φωνὴ ἄ-
κουσε σ' τὴ ψυχὴ τῆς ἡ κυρὰ Γιωργοῦ-
λα.

Ἐδωκε θάρρος σ' τὴν Ἐλένη, ἐσταυ-
ροκοπήθηκε καὶ ἀνοῖξε τὴ θύρα.

Βλέπει ξαπλωμένο νὰ ξερνᾷ αἷμα τὸ
Νικόλα Χαρδάλα, τὸ ξακουστὸ λαθρέμ-
πορο.

Ἀπ' τὴ Σύρα εἶχανε διαφοραῖς καὶ
πλεμένους λογαριασμούς ὁ Χαρδάλας μὲ
τὸ Σταυρὴ Τσιμπούκα. Πολλοὶ λέγανε
πῶς γυναικοδουλειὰς τοὺς εἶχανε διχο-
νησμένους, ἄλλοι συναγωνισμοὶ λαθρέμ-
πορικοὶ μὰ τὸ πειρὸ σωστὸ νὰ ποῦμε κα-
νένα δὲν ἦταν ἀλήθεια. Ἡ ἀλήθεια ἦ-
ταν, πῶς σὲ λαθροδουλειὰς κάθε διά-
δοσι ἔχει τὸ ψέμα, καὶ τὸ πειρὸ σωστὸ
ἀπ' ὅλα εἶνε πῶς ὁ Τσιμπούκας τὸν καρ-
τέρεψε σ' τὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου καὶ ἔβα-
λε τὸ δίκανό του νὰ μιλήσῃ μὲ τὰ ψιλὰ
σφαιράκια ποῦ τᾶστελε σ' τὸ στήθος,
τὴ στιγμὴ π' ἀνέβαιν' ἀπ' τὸ σπῆτι μ' ἔπρος

τῆς κυρὰ Γεωργοῦλας, καὶ τοῦκοψαν, ὅ-
πως λέγαν οἱ γιατροὶ κατόπι ταῖς φλέβαις
τῆς καρδιάς τότε καὶ ἦταν ἀνάγκη νὰ μὴ
κινήθῃ παρὰ νὰ μένῃ ἐκεῖ ποῦ βρίσκεται.

Ἄνα μαρτύρια καὶ ἀγῶνες ἀρχισαν γὰρ
τὴ δυστυχημένη Ἐλένη καὶ κατ' ἀνάγκη
θὰ εἶχε καὶ τὸ μερίδιό τῆς κ' ἡ Θεῖα
Γιωργοῦλα.

Πέρασαν ὀκτὼ μῆνες ὡς ποῦ ν' ἀνα-
λάβῃ ὁ Χαρδάλας.

Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα τὸ τί ὑπέφεραν
αἱ δυὸ ψυχαῖς δὲν περιγράφεται.

Ξενύχτι, κούρασι, ἀνησυχία καὶ τὰ
λόγια τοῦ κόσμου ἢ χειρότερα πληγὴ
ἀπ' ὅλας.

Νόμιζε κανεὶς πῶς ἡ τουφεκιὰ ἐκείνη
ἐκτύπησε κατάβαθα ταῖς καρδιαῖς τῶν
δύο γυναικῶν.

Καὶ ὡσὰν νὰ μὴν ἔφθαναν τὰ τόσα
δεινὰ των, ὁ Χαρδάλας ποῦ χρωστοῦσε
τὴ ζωὴ του σ' ταῖς δυὸ γυναῖκες αὐταῖς
ἐχάλκευσε καινούργια δεσμὰ καὶ καρφιὰ
γὰ νὰ ταῖς σταυρώσῃ σὰν ἀχάριστος
Ἰούδας.

Ἐξήτησε νὰ ἀρραβωνιασθῆ τὴν Ἐλένη
καὶ τὸ ἔξυμστηρεῦθη σ' τὴ θεῖα Γιω-
γοῦλα.

—“Τί νὰ σοῦ πῶ παιδάκι μου καλὸς
ὁ σκοπὸς σου μὰ πρέπει νὰ πάρω τὴ
γνώμη τῆς γιατί ἡ ὄραφή ξέρω καλὰ πῶς
δὲ θέλει νὰ μπῆ σὲ κόσμο.” Ἐπαθε πολλὰ
ἀπ' τὸν κόσμο, ἐπρόσθεσε ἡ θεῖα Γεωργοῦλα
ἢ ὅποια κατὰ βάθος δὲν ἠθέλε ἕνα Χαρδά-
λα λαθρέμπορο καὶ ξακουστὸ νὰ πάρῃ τὴν
Ἐλένη. Μιὰ προαίσθησι τῆς ἔλεγε πολλὰ.
Καὶ ἡ προαίσθησις σὲ πολλοὺς ἀνθρώπους
εἶνε ὁ καλλίτερος καθρέπτης ποῦ βλέπει
ὅλα εἶνε ἢ καλλίτερα λογικὴ σκέψις, ἢ προ-
τιμότερα ἀπόφασι. Μπορεῖ νὰ γεννᾷ τὴ
πρόληψι, τὴ δεισιδαιμονία, μὰ ποτὲ δὲ
σὲ γελᾷ, ποτὲ δὲν σὲ ἀπατᾷ.

Ἡ προαίσθησις εἶναι φανὸς ποῦ σ'
ὀδηγεῖ στὰ σκοτεινὰ.

Ὁ Χαρδάλας τὸ σκοπὸ του δὲν ἄλλα-
ξεν. Ἐννοοῦσε τὴν Ἐλένη, χίλια δυὸ
ὑποσχέσεις καὶ παχειὰ λόγια ἔπερναν κ'
ἔδιναν.

Ἦτανε μιὰ Κυριακὴ πρῶτὴ ποῦ ἡ Ἐλέ-
νη ξύπνησε διορθώθηκε, προσευχήθηκε καὶ

μὲ τὴν Καλὴ μέρα ποῦ εἶπε τὴ θεῖα Γιωρ-
γοῦλα ἀρχίνησε νὰ τῆ πῆ τὸ ὄνειρο ποῦ
εἶδε.

—Σὲ καλὸ σου κόρη μ' κ' εἶνε Κυριακά-
τικο καὶ βγαίνει γρήγορα.

—“Ἀχ! θεῖα Γιωργοῦλα ὁ Θεὸς νὰ τὸ κάνῃ
καλὸ ὡς καὶ τὰ ὄνειρά μου εἶνε μαῦρα σὰν
τὴ καρδιὰ μου!

—Σὲ καλὸ, σὲ καλὸ θὰ βγῆ μὴ φοβεῖσαι!
ἐπαρηγοροῦσε ἡ θεῖα Γιωργοῦλα.

—Εἶδα τὴ μητέρα μου, ἂν καὶ δὲν τὴ
γνώρισα νὰ μὲ τραβᾷ δυνατὰ καὶ ἕνα φεῖδι
νὰ ζῶνῃ τὰ πόδια μου ποῦ προσπαθοῦσε
ἢ μητέρα μου νὰ μὲ γλυτώσῃ καὶ δὲν μπο-
ροῦσε. Στὸ μεταξὺ αὐτὸ σὰν νὰ πρόβαλες
καὶ σὺ καὶ χάθηκε ἡ μητέρα μου, τὸ δὲ φεῖ-
δι μὲ πολλὴ παλαιότητα κ' ὕστερα, ξετυλί-
γεται, δαγκάνει ἐσὲ κ' ἐμὲ σ' τὰ χέρια καὶ
ξεφεύγει! Τὸ λέγω κ' ἀνατριχιάζω! ἀκό-
μα τρέμω ἀπ' τὸ φόβο μου! Παναγιὰ μου!
Τί ἄγριο ὄνειρο!

—Ὁ Θεὸς ὅλα τὰ κάν' καλὰ κόρη
μ' Θύμισσε! ἄναψε τὸ κανδήλ' κ' ἄ-
γιασε τὸ σπῆτ' μὲ ἀγιασμό! Αὐτὸ εἶν' ὁ-
χτροπεύραξ' δὲν εἶν' ὄνειρο! Αὐτὰ ἔλε-
γε ἡ Θεῖα Γεωργοῦλα μὰ ἀπὸ μέσα τῆς
ὄμως ἐξήγησε τὸ ὄνειρο.

—“Ἀχ! Τὸ φεῖδ' εἶν' ὁ Χαρδάλας ποῦ
θέλ' καλὰ καὶ σώνει νὰ τὴν ἀρραβων-
νιασθῆ. Ἀχ! τὸ δάγκαμα κ' ἡ φευγά-
λα εἶνε ποῦ μβῆκε, ἦῦγε, μὰς κακονο-
μάτισε καὶ θὰ φύγῃ. Ἐσκέπτετο ἡ Θεῖα
Γιωργοῦλα μὲ κρυφὸ πόνρο καὶ ἐξηγοῦσε
τὸ ὄνειρο ποῦ μέσα σ' αὐτὸ ἔβλεπε τὸ
φρικτὸ μαρτύριο.

Ἐξω σ' τὸν κόσμο ἔπερνε κ' ἔδινε ὁ ἀρρα-
βῶνας τοῦ Χαρδάλα, χωρὶς ἀκόμη Ἐλέ-
νη νὰ ἔχη εἶδησι, χωρὶς νὰ ἔχη γνώ-
μη. Μήπως ὅλοι οἱ ἀρραβῶνες ἔτσι δὲν
εἶνε; ὁ κόσμος λύνει καὶ δένει.

Εἶχεν ὡς τότε δέκα πέντε χρόνια ἢ
Ἐλένη σ' τὸ σπῆτι τῆς θεῖα Γεωργοῦλας
μὰ καμμιά γειτόνισσα δὲ ζύγωσε κοντά
των. Ἡ κακονοματισμένη Ἐλένη δὲν
εἶχε φίληνάδα. Ἄλλ' ἅμα ἀκούσθηκε ὁ
ἀρραβῶνας ἢ Στασὴ ἢ Θύμνια ποῦχε
δυὸ κόραις κ' εἶχε σ' τὸ μάτι τὸ Χαρδά-
λα γὰ γαμβρό, ἐλύσσαξ' ἀπ' ζήλεια τῆς
καὶ χίλια δυὸ σατανικά σχέδια ἔβαλε σ'
τὸ μυαλό τῆς. Πρῶτα πρῶτα ἐσκέφθηκε

ὅτι ἔπρεπε νὰ βάλῃ τὸ πόδι της σ' τὸ σπῆ-
τι τῆς Θεῖας Γιωργοῦλας καὶ κατόπι θὰ
ἔβλεπε τί ἔπρεπε νὰ γίνῃ. Καὶ χωρὶς νὰ
χάσῃ καιρὸν ἕνα πρωὶ πηγαίνει μὲ τὴν
ἀφορμὴ πῶς θὰ ζητήσῃ ἕνα σχέδιο κεν-
τήματος ἀπ' τὴν Ἑλένη. Καὶ ἀφ' οὗ ξέ-
γιναν τὰ συνειδησιμμένα "Καλημέραις καὶ
τί κάνετε" ἄρχισαν καὶ τὰ συγχαρήκια
γιὰ τὸν ἀρραβῶνα.

Ἡ Ἑλένη ποῦ οὔτε εἶδῃσι εἶχε, ἔμει-
νε σὰν ἀποσβολωμένη.

Ἡ Θεῖα Γιωργοῦλα προσπαθοῦσε νὰ
κολάσῃ ὅσο μποροῦσε τὸ πρᾶγμα.

Ἡ Στασὼ κατάλαβε σὲ τί νερὰ ἀρμέ-
νιζε ἢ ὑπόθεσι καὶ πῆρε ἐλπίδες. Ἀμέ-
σως σὰν ἔφυγε τρέχει σ' τὴν περίφημη "ἀ-
θλογῆστρα" Ἀμυδαλιὰ ποῦταν γιὰ τὰ
"ψεγάδια" πρώτη καὶ τὴ βάζει τὰ φυ-
τίλια.

— Νὰ σὲ δῶ θεῖα Ἀμυγαλιὰ τί λογιῆς
θὰ τὰ παραστήσῃς σ' τὸ Χαρδάλα.

— Ἐννοια δὲ καὶ τὴ ξέρω τὴ προκομ-
μέν' ἀπὸ τότες ποῦ τάπαιζε μὲ τὸ γιῶ
τ' Σφύρα.

Τὰ ξέχασες Στασὼ;

Καὶ ἡ Στασὼ ἔβαλε σ' τὸ χέρι τῆς Ἀμυγ-
δαλιᾶς ἕνα παχὺ παχὺ τάλληρο.

Ἡ Ἀμυδαλιὰ ποῦ καὶ παντοῦθειὰ λε-
γότανε καὶ δὲν ἦταν κανεὶς νὰ μὴ τὴν ξέρῃ
καὶ καμμιά ὑπόθεσι τοῦ κόσμου ποῦ νὰ
μὴ εἶνε ἀνακατωμένη κι' αὐτὴ, τρέχει
μιά καὶ δυὸ σὲ συνάντησι τοῦ Χαρδάλα
κι' ἀρχίζει μὲ τὴ τέχνη της τὸ Συναξά-
ρι γιὰ τὴν Ἑλένη ποῦ καλὰ καλὰ εἶδη-
σι δὲν εἶχ' ἀκόμα γιὰ τ' ἀρραβωνιάσμα-
τά της.

— Καλὴ μέρα Νικόλα γυὲ μ'!

— Καλῶς τὴ θεῖα Μυδαλιὰ!

— Ἀχ γιὲ μ' ἐγὼ ξέρος δὲ πῶς ποτὲ τὸ
κακό σου γιὰ σένα ποῦσαι ἕνα διαλεχτὸ
παλληκάρι δὲν τὸ θέλω.

— Ἄς εἶσαι καλὰ θεῖα Μυδαλιὰ. Μὰ
τί εἶνε; Γιατί πρᾶμα;

— Δὲν ἔκανες καλὰ μωρό μ' π' ἀρραβω-
νιάστηκες αὐτὴ τὴν Ἑλένη τ' ψυχοκόρ'
τὸ θεῖα Γιωργοῦλας γιατί ξενοματίστη-
κε. - - -

— Ἄ! θεῖα Μυδαλιὰ. Ὅλα κι' ὅλα μὰ
ἄλλη κουβέντα γιὰ αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι νὰ
μὴ μοῦ ξαναοἰξῆς. Ἐγὼ τ' ἀγάπησα
τὸ κορίτσι καὶ ὀκτῶ μῆνες τὴν εἶδα τί

ἀξίζει. Ἄ! Πάψε σ' αὐταῖς ταῖς δου-
λειαῖς μὴ ἀνακατεῦσαι.

Καὶ ἡ γορὰ Στριγλα χωρὶς νὰ μπο-
ρέσῃ νὰ καταφέρει τὴ δουλειὰ της ἔφυγ'
ἀπηλπτισμένη!

Ἡ Ἑλένη ἄμα πῆρε εἶδῃσι τί γενό-
τανε τριγύρω της παρακάλεσε τὴ Γιωρ-
γοῦλα νὰ βάλῃ τὰ δυνατά της νὰ χα-
λάσουν τὰ σχέδια τοῦ Χαρδάλα καὶ νὰ
κόψῃ τὸ πηγανοερχομὸ σ' τὸ σπῆτι των.
Ὁ Χαρδάλας ὁμως μέρα μὲ τὴ μέρα κυ-
ριευότανε ἀπ' τὸν Ἐρωτὰ του. τόσο δὲ
πολὺ συγκολλήθηκε σ' τοῖς δυὸ γυναῖκες
ὡς ποῦ ταῖς κατάφερε νὰ τὸν δεχθοῦνε.

Τότε ἡ Στασὼ ποῦ δὲν ἐπέτυχε οὔτε
σ' τὸ ψεγάδισμα καὶ πᾶν χαμένοι κό-
ποι σκέφθηκε ἄλλο μέσο.

Συγκολλήθηκε σιγὰ σιγὰ μὲ τοῖς δυὸ
κόραις της ταῖς δυὸ γυναῖκες καὶ σὰν ἐ-
πιστήθιες τάχα φελινάδες ἀρχίνησαν νὰ
μὴ λείπουν στιγμὴ ἀπ' ἐκεῖ, νὰ κάνουν
πῶς ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν ὄρφανή, πῶς
θέλουν νὰ τὴ βοηθήσουν σ' τὰ χειροτε-
χνήματά της καὶ χίλια δυὸ ἄλλα σχέδια
βάλανε σ' ἐνέργεια γιὰ τὸ δόλο σκοπὸ
των.

Καὶ αἱ δυὸ ἀθῶαις γυναῖκες, π' ἀρμέ-
νιζαν μὲ τὰ πανιά των, νομίζανε ὅτι εἶ-
χαν νὰ κάνουν μὲ φεληνάδες καὶ ταῖς ἔ-
δωκαν ἐμπιστοσύνη.

Ἐκεῖνες ὁμως τὸ κάθε τι ξεμεταλ-
λευότανε γιὰ τὸ σκοπὸ τους.

Γνωρισθῆκανε φυσικὰ μὲ τὸ Χαρδάλα.
Ἄρχισαν σιγὰ σιγὰ μπροστά του νὰ τοῦ
κάνουν χίλια καμώματα καὶ νάζια. Ἡ
μικρὴ κόρη τῆς Στασῶς ἦταν πολὺ παι-
γνιδιάρη, κτυπητὴ, ἤξερε πολλὰ πάσσα
καὶ καμώματα, ἔπαιζε μανδολίνο καὶ τρα-
γουδοῦσε, ἦταν σ' τὴ μόδα καὶ σ' τὸ στό-
λισμα πρώτη καὶ μποροῦσε νὰ ξεμυαλί-
σῃ τὸν καθένα.

Μὲ τὴ γνωριμία τοῦ Χαρδάλα καὶ μὲ
κάτι μικροδιασκεδάσεις π' ἀρχίσανε ἔδε-
σαν καλὰ τὴ δουλειὰ των.

Φυλάξανε καρτέρι στὴ πόρτα των σ' τὸ
παραθύρι των ὡς ποῦ ἀπ' ταῖς πολλαῖς
φοραῖς ἐπέτυχαν νὰ βάλουνε σ' τὸ σπῆ-
τί των τὸ Χαρδάλα ποῦ ἀπάνω κάτω
τὸν ἀρπάξανε, μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς, ἀπ'
τὴ σιρότα των, ποῦ πέρασε, καὶ τὸν ἔκα-

ΑΠΟΨΙΣ ΜΥΤΙΑΗΝΗΣ

ΣΤΕΝΑΓΜΟΣ

ναν βασιλικὴ ὑποδοχὴ καὶ περιποίηση,
πρᾶμα ποῦ δὲν τὸ ἔκαμε ἔτσι ποτὲ ἢ
φαρμακωμένη κι' ἐντροπαλὴ Ἑλένη.

Ὁ Χαρδάλας ἄρχισε νὰ χάνῃ τὸ νοῦ
του.

Ἀγαποῦσε μὲν τὴν Ἑλένη μὰ καὶ
σ' αὐτὸ τὸ σπῆτι κατάλαβε πῶς κατὶ τοῦ
ἔμεινε σὰν ἔφυγε, καὶ μιὰ καινούργια
συλλογὴ, κατὶ ἀλλοιώτικοι στοχασμοὶ ἐ-
θέρριζαν τὴ καρδιά του.

Ὄφ! Μωρὲ ἐκεῖνο τὸ μικρὸ μοῦ γύ-
ρισε τὰ τζέρινα! ἐφώνηξε ὁ Χαρδάλας
μόνος του τὴν ὥρα ποῦ πῆγε νὰ πλα-
γιασθῆ ἐκεῖνὴ τὴ νύκτα, ἐστριφογύριζε σὰν
σκουληκὶ μέσα σ' τὸ στρώμα του!

Δὲν μπόρεσε νὰ συχάσῃ. Στὸν ὕπνο
του ἔβλεπε τὴν Ῥοζαλιώ τὴ μικρὴ κόρη
τῆς Θύμμενας.

Μιὰ δύναμι ἀγνώριστη ὡς τώρα σ' τὴ
ψυχὴ του τὸν τραβοῦσε σ' ἐκεῖνη.

Βασανιζότανε μέσα σὲ μιὰ κενούργια
φωτιά. Πολλοὶ παρέστησαν τὸν Ἐρω-
τα γιὰ παιδάκι, Μὰ αὐτὸς ἔπρεπε νὰ
παριστάνεται ὡς Γίγας ἀπὸ μέσα σ' ἕνα
σωρὸν ἄλλων Γιγάντων ποῦ κάθε ἕνας
κτυπᾷ τὸ θῦμα τὸ ἴδιο, κι' ὁποῖος τὸ
νεκρῆσθαι αὐτὸς νὰ λέγετα: Ἐρωτα;!

(* Ἀκολουθεῖ)

Βάσος Ἀλιστράτης

Σὲ μιὰ αὐγοῦλα δροσερὴ ἐφύτρωσ' ἐν' ἀγκάθι
σ' τὸ πλάι μιᾶς τρανταφυλλιάς ἀγάπης τ' οὐρα τοῦ!
καὶ τὴν ἀκόλουθη αὐγὴ μονάχο ἐμαράνθη
χωρὶς νὰ σύρῃ προσοχὴ ἢ ἔννοχα καμμιανοῦ!

Μέσα σὲ κῆπ' ἀρχοντικὸ βασιλικὸς ἀνθίζει
μὲ χίλια δυὸ φιλήματα καὶ χάρια κοριτσιοῦ!
μαράνθη κι' αὐτὸς μαζί, ἢ γάστρα του θαγίζει
καὶ μαῦρο δάκρυ χύνουνε τὰ μέλη τοῦ σπητιοῦ!

Ἔτσι γεννήθηκα κι' ἐγὼ μόνος ὄρφανεμένος
μὲ μόνη τὴν παρηγοριὰ ἀγάπης τοῦ θεοῦ!
καὶ ἔζησα κι' ἀπόθανα μονάχος ὁ καυμένος
χωρὶς διόλου νὰ βραχῆ τὸ μάτι καμμιανοῦ!

Μονάχο δὲ σ' τὸν οὐρανὸ ποῦ τώρα θὰ ἐπάγω
θὰ βρῶ μιὰ μίνα, μιὰ καρδιά ποῦ θὰ μὲ ἀγαπᾷ!
καὶ γέροντας σ' τὰ στήθειμ της ποῦ λοκλώνουνε
τὸν πάγο
θὰ πῶ σ' αὐτὴ τὸν πόνο μου ποῦ σ' τὴ
καρδιά μου σπᾷ!

Κυδωνίαι

Ὁρφεΐδης

ΕΜΠΟΡΙΟΝ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΟΙ ΚΑΡΠΟΙ

Β ΣΙΤΟΣ

Ὁ σίτος κατέχει τὴν πρώτην θέσιν μεταξύ τῶν δημητριακῶν καρπῶν, διὰ τὴν θρεπτικὴν ἰδιότητα καὶ τὸ ποσὸν τῆς παραγωγῆς αὐτοῦ, σπείρεται δὲ κυρίως ἐπὶ ἐδάφους στερεοῦ καὶ ἀργιλιώδους, ὅτε καὶ ἡ ἐπιτυχία αὐτοῦ, θεωρεῖται κατὰ τὸ μέλλον καὶ ἦττον ἐξησφαλισμένη καὶ ἡ παραγωγή του ἀφθονότερα.

Τὰ θερμὰ ἰδίως κλίματα συντελοῦσι μεγάλως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ σίτου, δι' ὃ καὶ δὲν σπείρεται οὗτος εἰς τὰ βόρεια τῆς Σκωτίας, Ρωσίας κ.λ.π.

Ὁ σίτος δύναται συνήθως νὰ εὐδοκίμησῃ σπειρόμενος ἐπὶ ἐδάφους, ἐφ' οὗ προηγουμένως ἐκαλλιεργήθησαν, οὐχὶ δημητριακοὶ καρποί, ἀλλ' ἕτερα προϊόντα, ὡς γεώμηλα, τεύτλα, κρόμμυα καὶ τὰ τοιαῦτα, γενομένης ὁμοῦ τῆς συγκομιδῆς αὐτῶν ἐπιμελῶς καὶ ἐγκαίρως.

Ἡ καλὴ ποιότης τοῦ σίτου διακρίνεται ἐκ τοῦ χρώματος, τοῦ σχήματος τοῦ κόκκου, τοῦ βάρους, τῆς ξηρότητος, τῆς καθαριότητος καὶ τῆς γέυσεως αὐτοῦ.

Ἐμπορικῶς οἱ σίτοι διαιροῦνται εἰς δύο μεγάλας κατηγορίας, εἰς ἀπαλοὺς καὶ σκληροὺς, ὑποδιαιροῦνται δέ, ὡς ἐκ τοῦ χρώματος αὐτῶν, εἰς ξανθοὺς καὶ ἐρυθροὺς. Οἱ σκληροὶ σίτοι, προερχόμενοι συνήθως ἐκ τῶν θερμῶν κλιμάτων, τυγχάνουσι πλουσιώτεροι, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐν αὐτοῖς ὑλικὸν τοῦ ἀζώτου, διατελοῦσι δὲ πρὸ παντὸς περιζήτητοι διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ζυμαρικῶν ἐν Ἰταλίᾳ. Ἐξ ἀντιθέτου τὸ ἐκ τῶν ἀπαλῶν σίτων παραγόμενον ἄλευρον εἶναι μὲν λευκότερον, ὀλιγότερον ὁμοῦ θρεπτικόν.

Ὁ σίτος ὅσον περισσότερος κλίνει πρὸς τὸ ξανθὸν χρῶμα, τόσοις ὑποληπτικώτερος εἶναι τὸ δὲ βῆρος αὐτοῦ ἀποτελεῖ οὐσιώδες προσόν, διότι εἶνε σημεῖον καὶ γνώρισμα τῆς στεγνότητος αὐτοῦ.

Ἐκ τῆς τιμῆς τοῦ σίτου ὀρίζονται κυρίως αἱ τιμαὶ τῶν λοιπῶν δημητριακῶν καρπῶν, δι' ὃ τὸ ἐμπόριον τῶν σιτηρῶν δέον νὰ κανονίζεται καὶ ἐξετάζεται ὡς πρὸς τὰς ἐσωτερικὰς ἀνάγκας Ἐπικρατείας τινὸς καὶ ὡς μέσον συναλλαγῆς τῶν διαφόρων ἐμπορικῶν λαῶν,

Οἱ ἀτμοσφαιρικοὶ ὄροι συντελοῦσιν ὡς γνωστόν, μεγάλως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ἢ μὴ τοῦ σίτου. Εὐμενεῖς ἀτμοσφαιρικαὶ μεταβολαὶ εὐνοοῦσι τὴν βλάστησιν καὶ ὠρίμανσιν αὐτοῦ, ἐξασφαλίζουσαι λαμπρὰς εἰσοδείας, ἐν ᾧ τοῦναντίον, ἀτμοσφαιρικὰ ἀτυχήματα ἐλαττοῦσι σπουδαίως τὴν συγκομιδὴν αὐτοῦ, ἢ δὲ οἰκονομικὴ εὐεξία τῶν λαῶν ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν μεγάλην παραγωγὴν τοῦ σίτου, διότι ἡ ὑπερτίμησις τοῦ ἄρτου γίνεται βαρέως παρὰ τῷ λαῷ αἰσθητῇ, μᾶλλον δὲ ὑποτίμησις αὐτοῦ φαίνεται αὐτῷ ὡς εὐεργέτημα.

Ἡ καλλιέργεια τοῦ σίτου ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος αὐξάνει καταπληκτικῶς λαοὶ δὲ οἵτινες ἐτρέφοντο τέως δι' ἄρτου κριθῆς, σικάλεως, ἀραβοσίτου καὶ ὄρουζης, εἰσῆγαγον καὶ χρησιμοποιοῦσιν ὡς τροφήν αὐτῶν, τὸν σιτινονάρτον.

Ἡ σπορὰ καὶ ὁ θερισμὸς τοῦ σίτου, ἐνεργοῦνται καθ' ὅλους σχεδὸν τοὺς μῆνας τοῦ ἔτους, ἀναλόγως τῶν κλιματολογικῶν ὄρων ἐκάστης Ἐπικρατείας, οὕτω δὲ ἡ συγκομιδὴ αὐτοῦ, ἐν μὲν τῇ Εὐρώπῃ καὶ τῇ Βορείᾳ Ἀμερικῇ λαμβάνει χώραν κατὰ τὸ θέρος, ἐν τῷ Ἀκρωτηρίῳ τῆς Καλιφόρνιας, τῇ Ἀργεντινῇ, τῇ Χιλή, τῇ Αἰγύπτῳ καὶ τῇ Αὐστραλίᾳ κατὰ τὸ φθινόπωρον καὶ τὸν χειμῶνα, ἐν δὲ τῇ Ἰνδικῇ, Συρίᾳ, Ἰαπωνίᾳ καὶ Σινικῇ κατὰ τὸ ἔαρ. Συνεπῶς ἀδύνατον νὰ προεικασθῇ τις ὀρισμένως καὶ πρὸ τοῦ τέλους τῆς γενικῆς συγκομιδῆς, τὸ ποσὸν τῆς ἐτησίας σιτοπαραγωγῆς, διότι, ἔνεκα τῶν προεκτεθέντων λόγων, τὸ γενικὸν ἀποτέλεσμα εἰσοδειῶν, ἄλλοτε μὲν καθίσταται ἐλλειμματικόν, ἄλλοτε δὲ ὑπερβαίνει πᾶσαν προσδοκίαν. Ἄξιον δὲ λόγου εἶναι, ὅτι πολλάκις χῶραι, ἐν αἷς ὁ σίτος ἐπαρκεῖ διὰ τὰς ἐσωτερικὰς αὐτῶν ἀνάγκας, περιέχονται, οὐχὶ σπανίως, εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ καταφύγωσιν εἰς ξένας Ἐπικρατείας, ἐφοδιαζόμεναι παρ' αὐτῶν μὲ σίτον καὶ ἄλευρα.

Σμύρνη

Εὐάγγ. Σαρίκας
(Καθηγητῆς Ἐμπορικῶν)

Τὴν διακεκομμένην λογιᾶν δεσποινίδα Ἰλένην Σβορώνου—ἣς ἡ εἰκὼν κοσμεῖ τὸν Ἀιολικὸν Ἀστῆρα—δὲν θὰ γνωσῶσιν ἀναμφιβόλως τὸ πρῶτον δι' ἡμᾶς οἱ ἀναγνώσταί μας. Τὸ Μικροῦ ἱατρικὸν Ἡμερολόγιον τῆς δεσποινίδος ἀνὰ τὴν ὑψηλὴν ἰατροσοφίαν κατέστη εὐφημώτατα γνωστὸν, περιζήτητον δὲ καὶ ἀπαραίτητον ἅπασαν οἰκογένειαν, λόγῳ δὲ κομῆτος καὶ ἐκλογῆς τῆς ὑλῆς ἀπαράλλοι. Τὰ Δειλινὰ τῆς ὁδοῦ Ἐλ. Σβορώνου ἀποπνεύσει τὸ μύρον τῶν Ἑλικωνιάδων Μουσῶν καὶ ἐνέχουσι τὸ ἄλλος τῆς γνησίας ποιήσεως τῆς διδασκαλίας τὰ αἰσθήματα καὶ ἀναπτέρου τῆς τῶν νοῦν.

Τὸ κατωτέρω ὑπὸ πάσας τὰς ἐσπερὰς ἀμπερὸν ποίημα δύναται νὰ παρασχημῆν εἰκόνα ἐστὼ καὶ ἀμυδρὰν τοῦ ποιητικῆς ταλάντου τῆς μουστραφούς Ἰλένης δεσποινίδος.

ΔΑΦΝΗ & ΕΛΗΑ

Μιὰ δάφνη καταπράσινη ἔς τὸ ρέμμα ριζωμένη
Στὴν κάτω λυγαριά μιλεῖ ποῦ στέκει ἀνθισμένη,
Καὶ λέγει ὅλη ἔπαρση καὶ ὅλη περηφάνεια.
—Στὴ δόξα τὴν ἀθάνατη ἐγὼ πλέκω στεφάνια.
Καὶ τὸ νερὸ ποῦ γάργαρο ἔς τὰ πόδια της κυλάει
Ἀκούει τὰ παινέματα ποῦ τὸ δενδρὶ μιλᾷει,
Καὶ τρέχει, τρέχει γρήγορα καὶ κᾶτι μουρμουρίζει,
Καὶ πότε μὲ θυμὸ πηδᾷ καὶ πότε ἀνθοῦς ποτίζει...
Μιλεῖ ἔς τὰ χόρτα γύρω της ἡ δάφνη ὅλη ἡμέρα·
Καὶ μιὰ ἐλίτσα φρόνιμη ποῦσσεκε παραπέρα
Ἐχασε τὴν ὑπομονὴν καὶ τέτοια λόγια κραίνει :
—Ἀκουσε ἀδελφοῦλα μου καλὴ καὶ παινεμένη.
Σ' αὐτὸ τὸν κόσμον ποῦ γοργὰ στριφογυρνᾷ καὶ τρέχει
Καθένας τὴν ἀξία του ξεωριστῆ τὴν ἔχει.
Ἡ δόξα ἡ ἀθάνατη ἂν σὲ φορῇ στεφάνι
Κάθε πικρὸ φαρμάκι της μεσ' ἔς τὸ χυμὸ σου βάνει.
Κι' ἂν πλάϊ ἔς τὰ εἰκονίσματα τὰ βάρια σου τιμοῦνε
Σὲ στρώνουν καὶ ἔς τὴν ἐκκλησιὰ καὶ ὄλοι σὲ πατοῦνε.
Ἐμένα μ' ἔχ' ἡ Ἀθηνᾶ ἡ ἴδια φυτευμένη
Κ' ἡ Παργιά ἔς τὸν ἴσκιον μου κἀδισε κουρασμένη.
Ἐγὼ χωρταίνω τὸν φτωχὸ, τὸν πλούσιον ἀρχονταίνω,
Μυρόνω κάθε χριστιανὸ καὶ τὴν πληγῆς του γυαίνω.
Καὶ στὸ καντήλι ποῦ γλυκὰ τὸν ὕπνον μας φωτίζει
Κ' ὕστερη ἀνάμνησι ζωῆς ἔς τοὺς τάφους λαμπυρίζει,
Κ' ἐμπρὸς ἔς τὰ εἰκονίσματα χρυσῆς ἀκτῖνες χύνει
Τὸ λάδι μου δίνει τὸ φῶς κι' ὅταν τελειώσῃ σβύνει.

Ἐλένη Σ. Σβορώνου

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ ΖΑΠΑΟΥΤΟΙ & ΖΩΓΡΑΦΟΙ ΛΙΜΩΤΤΟΝΤΕΣ

B

Δὲν ἀρνείται τις ὅτι ἡ ζωγραφικὴ ἐπλούτισε καὶ ἐδόξασε πολλούς, ἀλλ' ὅμως ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ὀλλανδικῆς Σχολῆς Ραμπρὰν ἀπέθανεν ἐγγεγραμμένος εἰς τὸν κατάλογον τῆς ἀγαθοεργοῦ ἀδελφότητος τοῦ Ἀμστελοδάμου, ὁ Γκίπ ἀπέθανεν ἐξ ἀσιτίας καὶ ὁ Ρουϊσδάελ, οὗ αἱ σκηνογραφαὶ στοιχίζουσι σήμερον ἑκατοντάδας χιλιά-

δων φράγκων ἀπεβίωσεν ἔρημος ἐν τινι δωματίῳ νοσοκομείου.

Γενικῶς παρετηρήθη ὅτι οἱ διασημότεροι ὑπέστησαν τὴν μεγαλειότητα ἐνδειαν, ἐνεκα τῆς ὁποίας ἠναγκάστησαν νὰ καταφύγῳσιν εἰς ἄλλα ἐπικερδέστερα ἐπαγγέλματα. Οὕτως ὁ Λουκάς δὲ Κόϊ ἐπιγγέλλετο τὸν ζωγράφον καὶ μάγειρον, ὁ Ὠδράν, διδάσκαλος τοῦ Βατώ ἦτο δεσμοφύλαξ καὶ ὁ διαπρεπὴς ζωγράφος Ἰάκωβος Ρουϊσδάελ, ἐξήσκει μετ' ἴσης ἐπιτηδείτητος τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ράπτου.

Τοσαύτη ἦτο ἡ πενία τῶν μεγάλων καλλιτεχνῶν, ὥστε οὗτοι δὲν ἐδίστασαν νὰ περιέρχωνται τὴν ἀγορὰν ἐκθέτοντες τὰς εἰκόνας των εἰς πώλησιν ἀντὶ ἐλαχίστης τιμῆς ἢ ἀνταλλάσσοντες αὐτὰς πρὸς τὰ ἀπολύτως αὐτοῖς ἀναγκαῖα. Οὕτως ὁ Ραμπρὰν ἐπώλησέ ποτε ἀντὶ 1, 5 μόνον φράγκου μίαν προσωπογραφίαν μετὰ πλαισίου (!), ὁ Ρουάρετ ἐπλήρωσε τὸ πρόγευμά του ἀντὶ μιᾶς εἰκόνας. Ὁ Καρράς παρέχωρει τὴν Ἀνάστασιν του ἀντὶ ἐνδὸς μέτρου σίτου καὶ ἐνδὸς οἴνου, ὁ Βατώ ἐλάμβανε 3 φρ. τὴν ἑβδομάδα νυχθημερὸν ἐργαζόμενος γὰρ ὁ Κορρέζ παρέχωρει τὸν Ἰησοῦν ἐν τῷ κήρῳ τῶν ἐλαιῶν ἀπέναντι μικροῦ χρέους του ἐξ 21 φρ. Ὁ Κορρέζ μάλιστα ἐλο-

γίζετο εὐτυχῆς εἰσπράττων τῆν πενιχρὰν του ἀμοιβήν. Ἐργασθεὶς ποτε εἰς τὴν διακόσμῃσιν τοῦ θόλου τῆς Πάρμας, εἰσέπραξε τὴν ἐκ 315 φρ. ἀμοιβήν του, ἣν οἱ κάτοικοι τῆς Πάρμας τῷ ἐχορήγησαν εἰς χάλκινα κερμάτια, τιμωροῦντες αὐτὸν διὰ τὰς συχνὰς παρενοχλήσεις του. Ἐπειδὴ ἡ οἰκογένειά του εἶχεν ἀναπόδραστον ἀνάγκην τοῦ ποσοῦ τούτου, ὁ ἀτυχὴς Κορρέζ ἀπεφάσισε ν' ἀναχωρήσῃ περὶ φέρων τὸ ἐκ νομισμάτων φορτίον του. Φθάς ὅμως εἰς Κορρέζιο ἐπιε καθίδρωσ ψυχρότατον ὕδωρ, ἠσθένης καὶ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 40 μόλις ἐτῶν. Οἱ ἀγνώμονες κάτοικοι τῆς Πάρμας ἐδολοφόνησαν τὸν ζωγράφον διὰ τῆς στυγεραῦς αὐτῶν πράξεως!

Λαμπρὰν εἰκόνα ναυαγοῦ καλλιτέχνου παρέχει ἡμῖν τὸ ἐν Παρισίοις ἐκδιδόμενον ἔγκριτον περιοδικὸν Lectures pour tous. «Εἰς πενιχρὰν ἀποκρύφου ὁδοῦ οἰκίαν μικρὰς πόλεως, γράφει τὸ ἐν λόγῳ φύλλον, ἐξῆ περιτὰ μέσα τοῦ διαρρῦσαντος αἰῶνος καλλιτέχνης σπανίου ταλάντου. Τὸ ἐργαστήριόν του ἔκειτο τόσον χαμηλὰ, ὥστε οἱ διαβάται ἐβλεπον πάντα τὰ ἐν αὐτῷ διατρέχοντα καὶ ἠνώχλου διὰ τῆς περιεργείας των τὸν ζωγράφον, ὅστις περιβεβλημένος ἐνδυμασίαν ἀγρότου καὶ φορῶν ξυλοπέδιλα εἰργάζετο μετὰ τῆς ἐπιμονῆς χειρώνακτος. Καθ' ἣν ὥραν εἰσερχόμεθα εἰς τὸ ἐργαστήριόν του, ὁ Μιλλῆ — οὕτως ἐκαλεῖτο — συνεπλήρου μεγαλοπρεπῆ εἰκόνα, ἣτις ἔμελε νὰ τιμηθῆ 750,000 φρ. Καὶ ὅμως ὁ ζωγράφος ἠπόρει ἀν θὰ ἐκέρδιζεν ὅσα ἀπηρεῖοντο διὰ νὰ πληρώσῃ τὸν ἀρτοποιὸν ὅστις ἠρνεῖτο νὰ τῷ παράσῃ πίστωσιν, τὸν παντοπώλην ὅστις ἐλάμβανε ἀπειλητικὴν στάσιν, τὸν ράπτῃν ὅστις ἠπειλεῖ νὰ κατάσῃ τὰ ὀλίγα ἔπιπλα καὶ μαγειρικά του σκεῦῃ! Ἀπὸ δεκαπενταετίας ὁ τάλας ἐξῆ ἐν φρικώδει ἐνδείᾳ, τῶν δικαστικῶν κλητῆρων καθ' ἐκά-

στην κρουόντων τὴν θύραν του, τῶν τέκνων του λιμωττόντων, τῆς μητρὸς καὶ τῆς μἰμης του τελευτησασῶν ἐξ ἀσιτίας, χωρὶς αὐτὸς νὰ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμούς των ἐλλείψει δαπανῶν ταξειδίου.

«Πολλάκις, ἐν ᾧ τὰ πάντα ἐφαίνοντο ἀπολεσθέντα δι' αὐτὸν, χεῖρ ἀρωγὸς ἔσωσε τὸν γενναῖον καλλιτέχνην. Ἄπαξ, μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1848, ὁ ζωγράφος ἐκάθητο σύννοος ἐπὶ τινος κιωτίου, ριγῶν ἐκ τοῦ φύχους καὶ τῆς πείνης, ἣτις ἐβασάνιζεν αὐτὸν καὶ τὴν σύζυγόν του ἀπὸ δύο ἡμερῶν. Ἡ ἐσπέρα ἐπήρχετο καὶ ἡ θέσις του θὰ ἐπεδεινοῦτο, ὅτε φίλος τῶν εἰκροῦσε τὴν θύραν του καὶ τῷ ἐνεχείρισεν 100 φρ. ἐκ μέρους τῆς Ἀκαδημίας τῶν Καλῶν Τεχνῶν Ἄλλοτε πάλιν μαῖα τις τῷ προσήνεγκε 30 φρ. καὶ ἔσωσεν αὐτὸν ἀπὸ βεβαίου θανάτου.

«Ἐργαζόμενος ὁ Μιλλῆ ἀνελογίζετο τὰς ποικίλας δοκιμασίας, ἐξ ὧν οὐρανόπεμπτος βοήθεια ὡς ἐκ θαύματος τὸν εἶχε σώσει καὶ ἐσκέπτετο ἀν ἡ θεῖα Πρόνοια ἔμελλε τὴν φορὰν ταύτην νὰ τὸν ἐγκαταλίπῃ, ὅτε ὁ θόρυβος τῶν τέκνων του τὸν ἀφύπνισε ἐκ τῆς ρέμβῃς του καὶ ἡ ἀνάμνησις ἐπεισοδίου τινὸς ἔτρωσε τὴν καρδίαν του. Πρότινος ὁ δυστυχὴς εἶχε μεταβῆ εἰς Παρισίους ἵνα πωλήσῃ εἰκόνας ἀλλ' ἀπέτυχε καὶ ἐπέστρεψε κενὰς ἔχων τὰς χεῖρας. Τὰ τέκνα του ἀνέμενον αὐτὸν ἐπὶ τῆς φλοιᾶς περιμένοντα γλύκυσμα ἢ ἄθυρμά τι. «Ἄχ πτωχὰ μου τέκνα, εἶπεν οὗτος, ἀνεχώρησα πολὺ ἀργὰ καὶ τὰ καταστήματα εἶχον κλείσει...» Καὶ ἠναγκάσθη νὰ τὰ παρηγορήσῃ δι' ἄσμάτων. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ὅμως τὰ ἄσματα δὲν ἠδύναντο νὰ πραῖνωσι τοὺς νυγμούς τοῦ στομάχου, ἐχρειάζοντο χρήματα. Ὁ καλλιτέχνης ἀφίνει τὴν εἰκόνα του καὶ καθήσας πρὸ μικρᾶς τραπέζης, λαμβάνει φύλλον ἀγράφου χάρτου ἐκ τοῦ σωροῦ τῶν κλησέων καὶ γράφει εἰς τινὰ φίλον τὸν: «Ἐπέστη ἡ στιγμή νὰνακράξω ὡς ὁ Πανούργος τοῦ Rabelais. «Δεῦτε φίλοι μου πνίγομαι! πνίγομαι!!» μετὰ τὴν διαφορὰν ὅτι πνιγόμεθα ἐν μέσῃ ξηρᾷ... Ἴδου ἡ τελευταία ἄκρα τοῦ κουβαρίου... Ἐχομέν ξόλα διὰ δύο ἢ τρεῖς εἰσέτι ἡμέρας καὶ ἀγνωσοῦμεν πῶς θὰ προμηθευθῶμεν διότι δὲν θὰ μᾶς δώσουν ἀνευ χρημάτων.. Τὰ τέκνα μου θ' ἀποθάνουν ἐκ τοῦ φύχους καὶ τῆς πεί-

νης...»

Μεθ' οὗ γενναῖος ζωγράφος συνέχίζει τὸ ἔργον του, μηδὲν ὑποπτεύων ὅτι δλοκληρὸς περιουσία εἶρπεν ὑπὸ τοὺς δακτύλους του!...»

Κυδωνία

Δ. Βογαζιανὸς

ΝΕΑΝΙΚΗ ΕΥΧΗ

-

Ὡρα δλοκληρὸς παρήλθεν ἀφ' οὗτο ὁ φωτοβόλος ἥλιος ἔδυεν καὶ ἡ βασιλίτσα τῶν νυκτῶν μεθ' ἑαυτῆς τὴν μεγαλοπρέπειαν προβάλλει ἀνωθεν τῶν κορυφῶν τῶν δένδρων.

Ἡ γαλιναία θάλασσα ρυτιδοῦται ὑπὸ μυροπνοῦ αὔρας καὶ τὸ στερέωμα ἀρχεται περιουσοῦμενον ὑπὸ τοῦ ἀστερόεντος διαδηματός του.

Νεανίας ἴσταται ἐπὶ θαλασσοπλήγτου βράχου, βεθυθισμένος εἰς μυρίους διαλογισμούς, βίπτων τὸ ἀπενὲς αὐτοῦ βλέμμα ἀνὰ τὸ ἀπειρον τοῦ πόντου. Ἐρρέμδαζεν!

Ἐφαίνετο ὡς εἰ ἠθελε, συγκεντρῶν ἐν ἑαυτῷ πάσας τὰς ἀναμνήσεις. νὰ ἀναπολήσῃ τὸ παρελθὸν τῆς γενεθλίου του γῆς, νὰ προμαντεύσῃ ἢ μᾶλλον νὰ διεισδύσῃ εἰς τὸ μυστήριον τοῦ μέλλοντος, εἰς κόσμους, οὓς αὐτὸς μὲν δὲν θὰ ἐβλεπεν, πάντως ὅμως αἰ μετέπειτα γενεαὶ ἐν τῇ ἐξελίξει τοῦ χρόνου.

Ἀναπλάττων ἐν τῇ φαντασίᾳ του τὴν προτέραν κατάστασιν τῆς γενεθλίου, εἶδεν ἢ μᾶλλον ἐνόμισεν ὅτι εἶδεν Ἐμένους Μουσῶν ἱερόν, περίλαμπρον Ἀκαδημειαν.

Ἄρα γε, ἐσβέσθη ὁ τῶν Μουσῶν ἐνθερμος ζήλος; Ἄρα γε, Ἀστήρ ἀναφανόμενος, νέους αἰσίους οἰωνούς δὲν θὰ προανήγγειλεν. ἀντικατοπτρίζων ἐν τῷ ἀπαυγάσματι αὐτοῦ τὴν τῶν Μουσῶν λατρείαν τῶν συμπολιτῶν του;

Ὁ Νεανίας δὲν ἠπατάτο!

Διότι ὁ Φωτοβόλος Ἀστήρ ἐνεφανίσθη, ὁ Ἀστήρ τῆς φιλάτης του γῆς ὁ ἈΣΤΗΡ τῆς κλεινῆς Αἰολίδος.

Ἐνθουσιασμοῦ ἀκράτητος ὁρμῇ ἀποσπᾷ αὐτὸν τῆς ρέμβῃς καὶ ὑψῶν τὴν φωνὴν ἐν τῇ σιγῇ τῆς νυκτὸς ἀνακράζει:

Χαῖρε, ὦ ἄστρον μου, χαῖρε,

Αἰολίδος λαμπρὸ ὁδηγῆ!

Καὶ τὸ ὄμμα στρέφω πρὸς τὸν Οὐρανὸν ἐφαίνετο ὡσεὶ ἦρχετο πρὸς τὸν Οὐράνιον Πατέρα, ὑπὲρ ἐκείνων, οἵτινες ἐν πλήρει αὐταπαρνήσει, ἀπεξεδύοντο εἰς ἀγῶνα τοσοῦτον εὐγενῆ, εἰς τὴν πρόδον τῆς φίλης πατρίδος.

Καὶ εἶχε δικαίον!

Κυδωνία

Φοῖβος

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑΙ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

Τὴν ὑπὸ τὸν ἄνω τίτλον ἐγκαίνισιν τῆς παρούσης σελίδος ὁ "Αἰολικός Ἀστὴρ" ὀφείλει εἰς ἐγκριτὸν λόγιον τῆς Νεοελληνικῆς φιλολογίας τὸν κ. Μ. Σιγοῦρον, ὅστις διὰ τῆς εὐγενοῦς ταύτης συνεργασίας τοῦ πολύτιμον συμβολὴν ἡμῖν παρέχει.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΡΚΟΡΑΣ

Ὁ μελετῶν τὴν ἐξέλιξιν τῆς Νεοελληνικῆς ποιήσεως κατ' ἀνάγκην θὰ σταματήσει εἰς τὴν Ἑπτανησιακὴν σχολὴν διότι εἰς αὐτὴν ἀνήκουν οἱ μεγαλύτεροι νεοελληνικοὶ ποιηταί, ὁ Σολωμός, ὁ Κάλβος, ὁ Πολυλάς, ὁ Τερτσέτης, ὁ Μαρκοράς, ὁ Μαρτζώκης καὶ μερικοὶ ἄλλοι.

Ὁ Μαρκοράς ἐγεννήθη εἰς τὴν Κεφαλληνίαν καὶ ἀπέθανεν εἰς τὴν Κέρκυραν. Ὁ θάνατός του, ἐπισυμβὰς πρό τινος, ἐστέρησε τὰ νεοελληνικὰ γράμματα ἐνὸς ποιητοῦ ἀληθινοῦ, ἀκμαίου καὶ ἐμπνευσμένου ἕως τὴν τελευταίαν στιγμὴν.

Ἡ φλόξ τῆς ἐμπνεύσεως ἔκαιεν εἰς τὰ γεροντικά του στήθη, καὶ ὡς ἱερὸν πῦρ, ὁ ποιητικὸς σπινθὴρ ἐξωγόνοι τὴν φαντασίαν του.

Ἡ ἐργασία τοῦ Μαρκορά ἐξεδόθη εἰς δύο τόμους, τὰ "Ποιητικὰ ἔργα" κατὰ τὸ 1890, καὶ τὰ "Μικρὰ ταξείδια" κατὰ τὸ 1898. Ἐκτοτε, ἂν καὶ ὑπέργηρος, δὲν ἔπαυσε νὰ δημοσιεύῃ εἰς τὰ περιοδικά.

Ἡ ποιητικὴ του εἶνε πλήρης ἀγαθότητος καὶ γαλήνης, γέννημα μιᾶς ἐντελοῦς ἰσορροπίας καρδίας καὶ πνεύματος. Ἡθικὸς καὶ χριστιανικὸς κατ' ἐξοχὴν ποιητής, μὲ ἀδιάσειστον πίστιν πρὸς τὴν ὡραίαν θρησκείαν τοῦ Ναζωραίου. Οἱ στίχοι του δὲν ἐκφράζουν ποτὲ τὴν ὀργὴν, τὸ μῖσος τὴν ἀπελπισίαν.

Ἡ καλοσύνη καὶ ἡ ἀγάπη ἦσαν δι' αὐτὸν μία δύναμις εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν τέχνην.

Ἡ ποιητικὴ ὡραιότης τοῦ ἔργου του εἶναι παρηγορία διὰ τὴν ψυχὴν καὶ ἐντροφύημα διὰ τὸ πνεῦμα.

Ἡ ζωὴ τοῦ Μαρκορά ὁμοιάζει μὲ τὸ ἔργον

του. Ὁ ποιητὴς ἔζησε πάντα μακρὰν ἀπὸ τὸν βάρβαρον ὄχλον, δοσμένος δλόκληρος εἰς τὰς εἰρηνικὰς σκέψεις, ἀντικρούων τὸ ἰδανικὸν τῆς Τέχνης ὅπου ἐξωραΐζει τὴν ζωὴν καὶ ἀνυψώνει τὸ πνεῦμα.

Κατόπιν τοῦ Νίτσε οἱ πολλοὶ τῶν φιλοσοφούντων παραδέχονται ὅτι ἡ καλοσύνη εἶναι ἀδυναμία· ἡ ἀδυναμία ὁμως αὐτῆ, ὑπῆρξε διὰ τὸν Μαρκοράν ἀστείρευτος πηγὴ ὑψηλῆς ἐμπνεύσεως.

Εἰς ἓνα ἀπὸ τὰ ὠραιότερα ἔργα του ὁ ποιητὴς γράφει:

Μεγάλη ἐλῆά, τὸν ἴσκιό σου
γιὰ λίγο ἀκόμα δός μου,
ἄχ, θάλλθη γρήγορα ἡ στιγμή
ποῦ θ' ἀναπάψω τὸ κορμὶ
στὸν ἴσκιό τοῦ ἄλλου κόσμου.

Παρακαλῶ σε, ἀνθρώπινη
πάρε φωνὴ καὶ πῆς μου
σὰν πόσοι ἐκάθησαν ἐδῶ
ποῦ λυπημένα τραγουδῶ
καλοὶ προπάτορές μου;

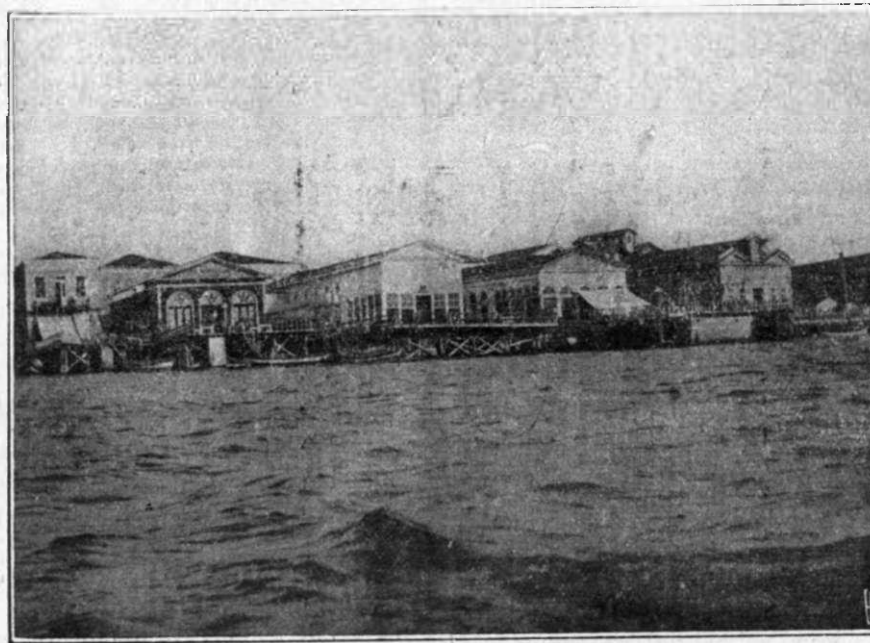
Πῆς μου, σὰν κλείσω ἀξύπνητα
τὸ κουρασμένο μάτι,
ὅταν μ' ἐκείνους πάω μαζί
ἀπὸ τὸ εἶναι μου νὰ ζῆ
θ' ἀκολουθήσῃ καί;

Ἄλλοιό! μὲ τὰ ξερόφυλλα
ποῦ κάθε τόσο ἀφίνεις
καὶ πέφτουν χάμον ἀπ' τὸ κλαρὶ
μιὰν ἄφωγη καὶ θλιβερῆ
ἀπόκριση μοῦ δίνεις.

Τὸ ἔργον τοῦ Μαρκορά ὁμοιάζει μὲ μὲγάλον δένδρον, εἰς τὰ κλαδιά του ἀντηχοῦν τὰ ἁρμονικὰ κελαδήματα τῶν πουλιῶν, εἶναι τὰ χίλια στόματα μιᾶς ποιητικῆς ψυχῆς ποῦ ψάλλει τὴν ἀγάπην, τὴν οἰκογένειαν, τὴν θρησκείαν, τὴν πατρίδα. Ἡ ποιητικὴ του λύρα δὲν ἔχε ἄλλας χορδὰς. Ἄλλὰ μήπως αὐταὶ δὲν εἶναι ἀρκεταὶ διὰ ν' ἀνυψώσουν κάθε πνεῦμα εἰς τὰς σφαίρας τῆς τέχνης;

Κυδωνίαι

Μαρίνος Σιγοῦρος

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΑ ΚΑΦΕΝΕΙΑ ΚΥΔΩΝΙΩΝ

ΚΥΔΩΝΙΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

Ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ Νοεμβρίου ἤρξατο καταπίπτουσα εὐεργετικωτάτη βροχὴ ἥτις μετὰ πολὺμηνον ἀνομβρίαν ἐν ἀγαλλιάσει ἐγένετο ὑποδεκτὴ παρὰ πάντων· ἡ βροχὴ εἰς τὰ περίξ φαίνεται ὅτι ὑπῆρξεν ἀφθονωτέρα καὶ οὕτω ἡ Γεωργία ἀπηλλάγη τοῦ ἀμέσου τῆς ἀνομβρίας κινδύνου, ἡ διψαλέα Γῆ ἀπερρόφησε τὸ ὕδωρ μετ' ἀπληστίας τὰ δὲ δένδρα τὰ φυσικὰ ταῦτα τῆς μητρὸς Γῆς τέκνα ἀνέθαλον ζωηρότερον καὶ οἱ χυμοὶ αὐτῶν διεχύθησαν ἔντονοι προσδύσαντες ζωηρότητα καὶ ἀκμὴν εἰς τοὺς πρότερον χαλαροὺς τῶν δένδρων βλαστούς. Ἡ ἐλαία, τὸ εὐλογημένον τῆς πατρίδος ἡμῶν δένδρον ὑπὲρ πᾶν ἄλλο εὐηργετήθη ἐκ τῆς καταπεσοῦσης βροχῆς· ὁ δὲ τέως ἀύχμηρός καρπὸς τῆς κατέστη εὐχυμὸς καὶ εὐγευστος, προοιωνιζομένου τοῦ ἐλαίου ἀρίστης ποιότητος εἰ καὶ κατὰ ποσὸν οὐδὲ κατὰ προσέγγισιν δυναμένου νὰ παραβληθῇ πρὸς τὸν περυσινόν.

Ὁ καιρὸς ἐξακολουθεῖ Νότιος καὶ προΐωνίζει νέας βροχὰς αἵτινες ἐν τῇ Γεωργίᾳ εὐεργετικῶς ἐπιδρῶσιν, ἀλλὰ δεόν νὰ μετατραπῇ ἐπὶ τὸ ψυχρότερον, διότι χλιαρὸς καὶ ὑγρὸς καιρὸς ἐγκυμονεῖ κινδύνους σοβαροὺς διὰ τὸν ἐλαιόκαρπον.

Τὸ λῆξαν δεκαπενθήμερον ἐσημειώθη διὰ δυστυχίματος οὐχὶ κοινοῦ, οὐ αἰ λεπτομέρειαι τυγχάνουσι τραγικαί. Ἐν ᾧ ὁ ἐκ τῶν ὑπαλλήλων γνωστοῦ ἐν τῇ πόλει μας Καταστήματος, ὁ συμπαθὴς νέος κ. Νέστωρ Νεράντζης ἐν ὥρᾳ νυκτὸς ἀνήλθε δι' ὑπηρεσίαν ἐπὶ τοῦ Ἀτμοπλοίου ΚΙΕΒΟΝ κατέπεσεν ἐν τῇ κύτει τοῦ σκάφους εἰς βάθος 7 μέτρων, ἐκεῖ δὲ παρέμεινεν οἰμῶζων ἐπὶ εἰκοσάλεπτον χωρὶς οὐδεὶς τῶν ἐν τῷ Ἀτμοπλοίῳ νὰ ἀντιληφθῇ αὐτόν μεθ' ὧραν ἀναίσθητος ἀπεκομίσθη κατατετραυματισμένος, τῆς καταστάσεώς του ἐτι καὶ νῦν ἐμπνεύσεως σοβαρὰς ἀνησυχίας. Εἶνε λυπηρὸν τοιαῦτα γεγονότα νὰ λαμβάνωσι χώραν ἐνῷ ἡδύναντο νὰ προλαμβάνωνται· ὁ ἀτυχὴς νέος ἐξέλαβε — καὶ πᾶς ἄλλος ὑποθέτομεν ὡς τοιοῦτον θὰ ἐξελάμβανε — τὸ κηρωτὸν ὕφασμα τὸ ἐπὶ τοῦ ἀνοίγματος τοῦ κύτους ἠπλωμένον ὡς ἐπικάλυμμα τοῦ οἰκείου ξυλίνου διαφράγματος καὶ οὐχὶ κάτωθεν κενόν, βαδίσας δὲ ἐπ' αὐτοῦ ὡς ἐπὶ στερεοῦ ὑπέστη τὴν ὀλεθρίαν πτώσιν.

Τοιαῦτα ἀτυχήματα δεόν νὰ προλαμβάνονται ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων, ἄλλως καταδεικνύονται ὑποδεέστεροι τῆς θέσεως ἣν ἐπιστεύεται αὐτοῖς ἡ Διεύθυνσις.

ΣΚΟΡΠΙΑ ΔΟΥΛΙΑ

— Ἐπὶ τέλους ἔβρεξε.
 — Ἦτο καὶ αὐτὸ ἓνα ζήτημα!
 — Ἐδροσίσθημεν ὀλίγον, κυρίως ὁμως τὰ ἐλαιόδενδρά μας.
 — Ἀλλὰ θέλομεν καὶ ἄλλην βροχήν!
 — Καθὼς καὶ κοῦό!
 — Διότι κάθε πρᾶγμα στὸ καιρὸ του!
 — Αὐτὰ τὰ ἴλιπύρια δὲν βγαίνουν ἴσε καλό!
 — Μόνον τὰς ἐπισκέψεις βοηθοῦν.
 — Αἱ ὁποῖαι κατ' αὐτὰς ἦσαν εἰς τὴν ἡμερσίαν διάταξιν.
 — Διότι εἴχομεν ἑορτὰς καὶ Γάμους.
 — Ὡς ὅλους τοὺς νεονύμφους εὐχόμεθα ἀπὸ καρδίας νὰ ζήσουν καὶ νὰ καλογεράσουν.
 — Μᾶς ἦλθε τέλος πάντων καὶ Θέατρον.
 — Καὶ Θέατρο βαρβάτο!
 — Τὸ πρόγραμμα εἶνε πλουσιώτατον καὶ ποιικιλώτατον.
 — Ὅλοι λοιπὸν καὶ ὅλαι τακτικὰ εἰς τὸ "Φῶς".
 — Ἐπὶ τέλους κατέλαβε καὶ σ' τὰ μέρη μας ὁ κόσμος ὅτι ἡ ρεκλάμαις διαδίδουν τὸ ἐμπόρευμα καὶ προσελκύουν τοὺς καταναλωτὰς.
 — Βλέπετε καὶ σ' τὰ ξωφύλλα μας τοὺς φιλοπροόδους ἐμπόρους ἢ καὶ ἐπιστήμονας οἱ ὁποῖοι διαφημίζουν τὰ ἐμπορεύματά των καὶ τὴν εργασίαν των.
 — Ἄν καὶ σ' τὸ ζήτημα αὐτὸ εἴμεθα ἀκόμη πολὺ πίσω!
 — Τὶ θὰ πῆτε ὅταν μάθετε ὅτι τὰ πρῶτα Ἀγγλικά Περιοδικὰ διὰ μίαν μόνον σελίδα διαφημίσεων ἐφ' ἅπαξ, πληρώνονται 500 στερλίνας;
 — Μία τοιαύτη ρεκλάμα θὰ μᾶς ἔφθανε διὰ βίον.
 — Καὶ θὰ μᾶς ἐφαίνετο ὡς λαχεῖον!
 — Ἀλλὰ καὶ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο ἐξ ἀκοῆς σ' ἔν παραμυθί μᾶς εἶνε γνωστά.
 — Δι' αὐτὸ καὶ ἡμεῖς ὡς περιορισθῶμεν σ' τὰ ἴδικά μας!
 — Καὶ στρέψετε τὸ βλέμμα νὰ ἴδητε τὴν ρεκλάμα τοῦ ἀρχαίου καὶ γνωστοῦ Καταστήματος τῆς πόλεός μας Κουραχάνη, Σπυρέλη καὶ τόσων ἄλλων.
 — Καὶ θὰ εἴτετε πολλὰ καὶ διάφορα ἐκτὸς ἀπὸ φαγώσιμα.
 — Ἀλλὰ σ' αὐτὰ ποῦ τολμᾶ κανεὶς νὰ ζυγώσῃ!

ΚΟΥΝΟΥΠΙ

ΑΙΟΛΙΚΟΣ ΑΣΤΗΡ

Ἐκ τῶν πολλαχόθεν ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τοῦ "Αἰολικοῦ Ἀστέρος" εὐμενεστάτων κρίσεων, παραλαμβάνομεν τὰ κατωτέρω γενικῆς χροιάς ἐκ τοῦ ἐν Κων/πόλει Περιηκοῦ "Ἀήμητρα", ἧς ὁ διευθυντὴς κ. Ι. Χαντζόπουλος τυγχάνει προσωπικῶς μὲν πάντῃ ἀγνωστος πρὸς ἡμᾶς, εὐφημώτατα ὁμως ὡς ἐπιστήμων καὶ λόγιος γνωστός.

Τὴν πλέον εὐάρεστον τῶν ἐκπλήξεων ἐδοκίμασαμεν ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει φιλολογικοῦ περιοδικοῦ συγγράμματος τῆς πόλεως Κυδωνίων, ὑπὸ τὸν ἐκφραστικώτατον τίτλον «Αἰολικός Ἀστήρ». Δὲν εἶνε ἀγνωστος ὁ ζῆλος καὶ ἡ εἰς τὰ γράμματα ἐπίδοσις τῶν Κυδωνιέων, ὧν ἡ ἀρίγνωτος φιλογένεια ἐκόσμησε τὴν πόλιν καὶ διὰ γυμνασίου, ὅπερ ἀπὸ ἀπόψεως ὀργανώσεως θὰ ἐξήλευον οἱ Ἕλληνες καὶ τῶν δύο ἑλλητικωτάτων πρωτευουσῶν.
 Ὁ «Αἰολικός Ἀστήρ» ἐνεφανίσθη μὲ νεῦρα ὑγιείας, μὲ σκέψιν ὄριμον, ἀλλὰ καὶ θαλεράν, προσήλθε δ' οὐχὶ νὰ προσθέσῃ μίαν ἔτι ἀφανῆ μονάδα εἰς τὸν ὑπάρχοντα ἀριθμὸν, ἀλλ' ἵνα σημειώσῃ, ὡς πιστεύομεν, νέον σταθμὸν ἐν τῇ Πανελληνίῳ Φιλολογικῇ μας κινήσει.
 Εἰς τὸν ἀνατεῖλαντα «Αἰολικὸν Ἀστέρα» εὐχόμεθα νὰ μεσουρανήσῃ.

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

Ὁμολογουμένως ὁ ἐν τῇ ἡμετέρῃ πόλει κατ' αὐτὰς ἀφικόμενος θεατρικὸς θίασος ὑπὸ τὴν διευθύνσιν τῆς ἀριστοτέχνιδος ἱθοποιοῦ κυρίας ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ τυγχάνει ἀριστα συγκεκριημένος Αἱ δύο πρῶται παραστάσεις τοῦ Σαββάτου καὶ τῆς Κυριακῆς διὰ τὸ χρέμα καὶ Μαρία ἢ Πενταγιάτισσα ἐστέφθησαν ὑπὸ πληρεστῆς ἐπιτυχίας καὶ ἀνέδειξαν τὸν θίασον ἐν τῇ ὁλότητι του ἀρτιώτατα κατηρησιμένον καὶ τοὺς ἠθοποιούς φιλοτιμώτατα προπεπονημένους, τὴν δὲ πρωταγωνίστριαν κυρίαν ΒΑΣΙΛΕΙΑΝ ΣΤΕΦΑΝΟΥ κατὰ πάντα δικαιώσαν τὴν φήμην τῆς ὡς πρωταγωνίστριας τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου.

Εἰελπιστοῦμεν ὅτι θέλει τύχει τῆς ἐκθύμου καὶ ἀμερίστου ὑποστηρίξεως τῆς πόλεός μας ὁ ἀξιολογώτατος οὗτος θίασος ἐν ᾧ συγκαταλέγονται καὶ μέλη συμπαθῆ τῇ ἡμετέρῃ κοινωσίᾳ οἱ κ. Κωνσταντινίδης καὶ ἄλλοι.

Οὐδεμία πληρωμὴ Συνδρομῆς ἀναγνωρίζεται ἀνεὺ ἐντύπον ἀποδείξεως φερούσης τὴν σφραγίδα καὶ τὰς ὑπογραφὰς τῶν Ἰδιοκτητῶν καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ «Αἰολικοῦ Ἀστέρος».

Ἐπεύθυνος Χαρ. Γ. Βαφειάδης

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ Ν. Ε. ΣΠΥΡΕΛΗ

Τὸ Κατάστημα Ν. Ε. ΣΠΥΡΕΛΗ (πλησίον Παζαρίου) ἐνταῦθα ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν προσεχῶν ἑορτῶν, ἀπεφάσισε τὴν ἐκποίησιν μουσαμάδων στρωσίματος μὲ μεγάλην καὶ σπουδαίαν ἐκπτώσιν ἀπὸ τῶν προηγουμένων τιμῶν.

Προσέτι ἀγγέλλει ὅτι ἐφωδιάσθη μὲ πλουσίαν καὶ μεγάλην συλλογὴν Καρτ.Ποστὰλ διαφόρων ποιότητων καὶ σχεδίων ὅλως νέων καθὼς καὶ μὲ ἀπαράμιλλον συλλογὴν ὅλως ἐκτάκτων σχεδίων Ἡμεροδειακτῶν ἅτινα πωλεῖ χονδρικῶς καὶ λιανικῶς εἰς τιμὰς ἐκτὸς παντὸς συναγωνισμοῦ.

„ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΟΣ“

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
 Ἐκδιδόμενον δις τοῦ Μηνός
 ΕΝ ΑΘΗΝΙΑΣ

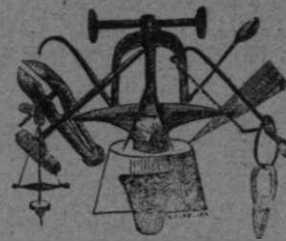
Ἐμπεριέχον πάντα τὰ νέα «Patron» Ἰχνάρια φορεμάτων ὡς καὶ ἐργοχειρῶν, ἀπαραίτητον διὰ πᾶσαν Οἰκογένειαν

Γενικοὶ ἀντιπρόσωποι ἐν Κυδωνίαις καὶ τῶν πέριξ.

ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΥ

Γραφεῖον ἐναντι τραπέζης Μτυλῆνης

ΦΑΝΟΠΟΙΕΙΟΝ & ΜΑΡΚΟΠΟΙΕΙΟΝ

ΑΛΕΞΑΝΔΡ. Α ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ
 ΕΝ ΚΥΔΩΝΙΑΣ

Κατασκευάζονται μάρκες παντὸς εἴδους μετὰ διαφόρων καλλιτεχνικῶν σημάτων, καὶ χαρακτήρων Κατασκευὴ στερνῶν, φίλτρων, μπάνιων, φανῶν διαφόρων εὐρωπαϊκῶν σχεδίων.
 Ἐπισκευάζονται παντὸς εἴδους φῶτα, ΛΟΥΣ, ΜΠΛΑΝΣΑΡ, ΡΑΔΙΟΥΜ, ΓΑΖΟΛΙΝΗΣ Κ. Α. Π.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ
 ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
 ΕΜΜ. ΧΑΤΖΕΛΗ
 ΕΝ ΚΥΔΩΝΙΑΣ
 ΟΔΟΣ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΑΚΡΙΒΩΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ
 ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ

Ἐργασία ἡγγυημένη ἐπὶ χάρτου πλατινοτυπίας.
 Φωτογραφίαι ἀπὸ μικροσκοπικῶν μέχρι τελείου φυσικοῦ μεγέθους
 Τιμαὶ συμφέρουσαι δι' ὅλους

ATELIER DE RELIURE

STAVROS P. PSIROUKIS

GRAND DÉPÔT D' ARTICLES POUR RELIURE

Rue Jardin Rosseti — Le CAIRE (Egypte)

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ Η ΑΝΑΤΟΛΗ
ΖΑΧΑΡΙΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ
ΕΝ ΚΥΔΩΝΙΑΙΣ

Κτίριον νεόκτιστον, ἐκτάκτου ἀρχιτεκτονικῆς.
Ἰδιοκτησία Ν. Δ. ΓΟΝΑΤΑ εἰς τὸ κέντρον τῆς
πόλεως.

Ἐπιπλωσις ἑξόχως τελεία, σπανία ἔτι καὶ διὰ τὰς
μεγαλουπόλεις τῆς Τουρκίας.

Περιποιήσις καὶ ὑπηρεσία « Non Plus Ultra. »

Γεύματα ἐπὶ παραγγελίᾳ Γάλα — Ζῦθος καὶ ὅλα
τὰ Ευρωπαϊκὰ ποτά.

ΑΛΦΡΕΔΟΣ ΡΟΥΜΠΙΝΗΣ

ΟΔΟΝΤΟΓΑΤΡΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΣ

ΟΔΟΝΤΟΓΑΤΡΟΣ ΤΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΣΙΑΒΡΟΡΟΜΩΝ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ

Κατὰ καθήκον γνωστοποιεῖ τὸ Σεβαστὸν κοινὸν ὅπως ἐπωφεληθῆ τῆς περιστάσεως τῆς ἐνταῦθα διαμονῆς του, ἵνα φρονίσῃ δι' ὅλα τὰ νοσήματα τοῦ στόματος: ὡς ἐξαγωγήν ὀδόντων ἀνωδύνως διὰ τοπικῆς ἀναισθησίας κατασκευὴν ὀδόντων τεχνητῶν κατὰ τὰ τελευταία τελειότερα

συστήματα, ἥτοι διὰ Καουτσούκ, διὰ χρυσοῦ, ὀδόντας βιδωτοὺς στεφάνους, (Couronnes) Γεφυρωτὰ (Bridgenork) Pont) διὰ πορσελάνης κ. τ. λ. κ. τ. λ. ... τὴν σφράγισιν ὀδόντων διὰ χρυσοῦ Καθαρισμὸς καὶ θεραπεία τελεία ὄλων τῶν ἀσθενειῶν τοῦ στόματος. Οἱ θέλοντες νὰ τμηθῶσι αὐτὸν διὰ τῆς ἐπισκέψεώς των, θὰ ὦσι ἱκανοποιημένοι καὶ θὰ ἔχωσι μίαν καλὴν ἀνάμνησιν.

ΩΡΑΙ ΕΠΙΣΚΕΦΕΩΣ { ἀπὸ τῆς 9 — 12 Π. Μ.
ἀπὸ τῆς 2 — 6 Μ. Μ.

Διὰ τοὺς πτωχοὺς δωρεὰν
ἐκάστην Πέμπτην.